

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2016. gada 9. jūlijs – 15. jūlijs

Nr. 25 (1443)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

ZIGFRĪDA SAPIEŠA DARBI MĀKSLINIEKA DZIMTENĒ

Tveicīgā vasaras dienā, 2. jūlijā, Cēsīs, Pasaules latviešu mākslas centrā, notika tēlnieka Zigfrīda Sapiēša uz Latviju pārvesto mākslas darbu dāvinājuma atklāšana.

Mākslinieks dzimis 1924. gadā Latvijā, studējis Dānijā, 1952. gadā pārcēlās uz dzīvi Edinburgā. Z. Sapietis bija Karaliskās britu tēlniecības biedrības loceklis un pasniedzējs, viņa veidotie mākslas darbi rotā daudzas ēkas Skotijā, Anglijā, Vācijā.

2013. gadā, tiekoties ar vēstnieku Apvienotajā Karalistē Andri Teikmani, mākslinieks izteica vēlmi pārvest savus mākslas darbus uz Latviju. Pēc tēlnieka nāves 2014. gadā Z. Sapiēša atraitne daļu keramikas darbu dāvināja Pasaules latviešu mākslas centram Cēsīs.

Pēc divu gadu ilga projekta īstenošanas mākslas darbu transportēšana uz Latviju ir sekmīgi pabeigta, to īstenoja Latvijas Kultūras ministrija, Pasaules latviešu mākslas centrs, Latvijas vēstniecība Apvienotajā Karalistē un Latvijas goda konsuls Skotijā Džons Makgregors.

2. jūlija dāvinājuma ceremonijā runāja kultūras ministre Dace Melbārde, Cēsu domes priekšsēdis Jānis Rozenbergs, to ar sa-

Pēc svinīgās ceremonijas. No kreisās: PLMC pārstāvis Dainis Mjartāns, Baiba Eglīte, PLMC izstāžu zāļu pārziņe Paula Sapietis, Latvijas goda konsuls Skotijā Džons Makgregors (*John McGregor*), kultūras ministre Dace Melbārde un Paulas Sapietis meita Melissa Grenfella (*Melissa Grenfell*)

vu klātbūtni pagodināja Latvijas goda konsuls Skotijā Džons Makgregors, tēlnieka Zigfrīda Sapiēša atraitne Paula Sapietis ar meitu un Latvijas vēstniecības Apvienotajā Karalistē vadītāja vietniece Solveiga Silkalna.

Sarīkojums notika sirsnīgā un mājīgā gaisotnē. Mākslinieks un Latvietis, kuŗš bija atvērts arī citu tautu kultūrai – tā Zigfrīdu Sapieti raksturoja tie, kuŗi bija ar viņu kaut reizi tikušies. “Viņš padarīja mani par latvieti, kaut

arī es nerunāju latviešu valodā,” sacīja Paula Sapietis. “Viņam bija trīs dzimtenes – Latvija, Dānija un Skotija, bet viņš bija latvietis visā, ko darīja,” viņa teica.

Pēteris Vasks Londonā

Intervijā Pēteris Vasks, Lilija Zobena un prof. Reimonds Holdens // Foto: Latvijas vēstniecība

Karaliskajā mūzikas akadēmijā Londonā 30. jūnijā notika izcilā latviešu komponista Pētera Vaska 70. jubilejai veltīts koncerts, uz kuŗu ieradās arī pats jubilārs ar savu dzīvesbiedri režisori Dzintru Geku. Pirms koncerta profesors

Reimonds Holdens intervēja komponistu, Lilijai Zobenai asistējot ar tulkošanu, jo Pēteris Vasks labprātāk vēlējas izteikties latviešu valodā.

(Vairāk lasiet nākamajā numurā)

Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai. 2016

Līdz š. g. 18. jūlijam esat aicināti reģistrēties dalībai sestajā gadskārtējā konferencē “Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai. 2016”. Konferenci notiks 29. – 30. jūlijā Rīgā, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

Konferenci rīko Kultūras ministrija (KM) kopā ar sadarbības partneriem – Ārlietu ministriju, Eiropas latviešu apvienību, Izglītības un Zinātnes ministriju un Pasaules brīvo latviešu apvienību.

Konferencē turpināsim dialogu starp ārvalstīs dzīvojošajiem latviešiem, Latvijas valsts iestādēm un sabiedrību par latviskās identitātes saglabāšanu un saišu stiprināšanu ar Latviju. Tēmu loks: latviskās izglītības un kultūrtelpas stiprināšana; pilsoniskā potenciāla stiprināšana mītnes zemēs un ekonomiskās sadarbības iespējas; at-

griešanās Latvijā – izaicinājums un iespēja.

Līdzdalību konferencē lūdzam pieteikt, elektroniski aizpildot pieteikuma anketu [1] un norādot savu izvēli darboties kādā no darba grupām – katram dalībniekam būs iespēja piedalīties divās grupās.

Vietu skaits konferencē ir ierobežots!

Neskaidrību gadījumā jautājumus lūdzam sūtīt uz adresi konferenceinfo@gmail.com un gunta.robezniece@km.gov.lv.

Konferences programma, materiāli un praktiskā informācija reģistrētajiem dalībniekiem tiks nosūtīta pirms konferences.

Gunta Robežniece, KM pārstāve
E-pasts: gunta.robezniece@km.gov.lv
Tālr. (+371) 67330325 [2]

Baltijas diena
Īrijā

(3. lpp.)

Franks
Gordons:

“Gan identitāte,
gan
cilvēktiesības.”

(5. lpp.)

Ilmārs Knaģis:

“Vai Latvijas
vēstures
zaimošana?”

(6. lpp.)

Ilze Grickus:

“Jāpieņem
drosmīgi
lēmumi.”

(7. lpp.)

Atbalstīsim
Sibīrijas bērnu!

(10. lpp.)

Latvieši pošas
uz Rio

(12. lpp.)

9 770934 67501 8 25

TERĒZE BOGDANOVA

Pateicība “Bērzes Strazdiem”

Jau piekto gadu apvienība “Bērzes Strazdi” nenogurstoši strādāja, lai Lielbritānijas latviešiem būtu iespēja sanākt kopā un nosvinēt latviešu tautai tik īpašos svētkus – Jāņus, šoreiz Anglijas latviešu lielākajā lauku īpašumā – Daugavas Vanagu fondam piederošajos Straumēnos. “Strazdu” uzticība šim, savā ziņā pat misijas darbam ir apbrīnojama, bet vēl apbrīnojāmāka ir viņu enerģija, pūles un darba stundas, kas tika ieguldītas gan pirms sarīkojuma, gan tā laikā, gan pēc tā. Viņu ziedošanās tam, lai tautieši varētu svinēt vasaras saulgriežus, ir nenovērtējama un pelna dziļu pateicību.

Jāņu sarīkošana Straumēnos ir bijis šīs apvienības sapnis un pēc iepriekšējo gadu organizētajiem vasaras saulgriežu sarīkojumiem “Mūsmājās” un Rokingemas pili DVF valde viņiem beidzot sniedza uzticību ļaut ligotājiem pulcēties šajā vēsturiskajā latviešu īpašumā. “Strazdu” komanda paveica visu iespējamo, lai attaisnotu šo uzticību, izveidojot saistošu festivāla programmu ar lieliskiem mūzikiem, tautiskām “Ligo sētām”, ģimeņu un sporta aktivitātēm, kas piesaistīja 2843 ligotājus, viņu vidū arī lielu daļu “Bērzes Strazdu” uzticīgo ligotāju, kuri ik gadu pulcējas apvienības organizētajos Jāņos.

Daudzo mēnešu plānošanas darbs, kā labāk un ērtāk iekārtot īpašumu lieliskām Jāņu svinībām, bija acīmredzams festivāla dienās, jo, šķiet, par visu bija padomāts: telšu pilsētiņas atrašanās vieta, autostāvvietas, mantu pārvietošana no mašīnām uz telšu vietu, gaismas nakts stundām, labierīcības, informācijas teltis un medicīniskās palīdzības saņemšanas vieta, apsardze, skatuvi izvietojums, “Ligo sētas”, brīvdabas kino, tirdziņš, ēdināšanas teltis un ugunsкура vieta. Arī lietus dēļ izraisīto dubļu dēļ apvienības komanda nenolaida rokas, meklēja un atrada risinājumu, kā nodrošināt mašīnu

pārvietošanu no lielās – pļavā izveidotās autostāvvietas – uz mazāko.

“Strazdi” ar palīgiem ziedoja savas miega stundas, lai nodrošinātu, ka ligotāji var baudīt svētkus bez liekiem sarežģījumiem. Viņu uzticība strādāt triju diennakšu garumā bez atelpas, lai parūpētos par katru kaut mazāko sīkumu, bija nenovērtējama un apbrīnas vērts. Tāpat apbrīnas vērts ir fakts, ka svinību reizē nebija piemirsts arī par apvienības labdarības misiju – sociālās nevienlīdzības mazināšanu bērnu un jauniešu vidū Latvijā – šoreiz vācot līdzekļus Drabešu internātskolai.

Liels paldies, “Bērzes Strazdi”, ka turpināt rūpēties par to, lai Lielbritānijā dzīvojošajiem tautiešiem ir iespēja pulcēties Jāņu svinībās un, spītējot neprognozējamiem laika apstākļiem vai vēsturiskam referendumam, latviskā garā noligot vasaras saulgriežus. Tas, ka ziedoja iespēju paši svinēt svētkus, lai tos varētu izbaudīt vairāki tūkstoši Jūsu tautiešu, un jūsu rūpes par ligotāju labklājību svinību laikā, ir aprīnas vērts. Liels, liels paldies.

Sirsnīgā pateicībā un cerot uz tikšanos nākamajās Jāņu svinībās!

“Pavadām Jāņu dienu..”

Atskats uz lielajām Jāņu svinībām Lielbritānijā

Pēc piecu gadu pārtraukuma Anglijas Daugavas Vanagu fonda īpašumā Straumēni sanāca plašs Jāņu bērnu un ligotāju pulks, kas, spītējot nepastāvīgiem laika apstākļiem, organizatoru – apvienības “Bērzes Strazdi” – vadībā izbaudīja trīs dienas ar tautisku un nacionālo tradīciju bagātu programmu, mūzikas zvaigznēm no Latvijas, kā arī sporta un ģimeniskām aktivitātēm. Svētkus nespēja apēnot ne dažbrīd spēcīgās lietūsgāzes, ne dienu iepriekš notikušais referendums, kurā Lielbritānijas pilsoņi lēma par izstāšanos no Eiropas Savienības.

“Jāņu festivāls 2016” tika atklāts 24. jūnija vakarā, kad no lielās skatuves sabraukušos ligotāju tūkstošus Straumēnu pļavā uzrunāja vēstnieks Andris Teikmanis, DVF valdes loceklis Rūdolfs Šulcs, kā arī organizatoru “Bērzes Strazdi” galvenais vadītājs un stratēģis Toms Zeltiņš.

Festivāla laikā darbojās divas skatuves, kur visus vakarus kāpa

iemīloti latviešu mūziķi un dziedēji, tostarp arī grupa “Colt” ar viesmākslinieci Aiju Andrejevu (Aisha), rokgrupa “Double Faced Eels”, popmūzikas duets “Musiqq” kopā ar “MC Orķestris”, grupa “Transleiteris”, kameramūzikas virtuozu “Mazie Rakari”, bet pauzēs publiku izklaidēja DJ

Vento. Piektdienas vakarā darbojās arī brīvdabas kino, piedāvājot iemīlotas latviešu filmas, arī Ligo svētku klasiku “Limuzīns Jāņu nakts krāsā”, bet sestdien visas dienas garumā ligotājiem bija iespēja apmeklēt dažādās “Ligo sētās”, lai apgūtu tautiskās tradīcijas, tostarp kok-

les spēli, īpašās Saules rakstu zīmes un Jāņu zāles, kā arī piedalīties tautiskās jostas gatavošanā, praktizēties vainagu pišanā, zīmju zīmēšanā un dzintara rotu gatavošanā. Savukārt vakarā Anglijas dažādās latviešu folkloras un deju kopas (“Žeperi”, “Zalktis”, “Kokļu zapte”, “Rakstā” un “Salinieki”) skatītājus priecēja ar Ligo svētku lielkoncertu “Lec, saulīte”, kā arī apligošanu pēc lielā Jāņu ugunsкура aizdegšanas, ko kā ik gadu simboliski veica organizatoru “Bērzes Strazdi” komanda.

Svētku kulminācija gan bija kāds īpašs un ligotājiem negaidīts pārsteigums – “Musiqq” koncerta laikā uz lielās skatuves savu draudzeni Lauru bildināja latviešu puisis Artūrs, izpelnoties ligavas sajūsmu un skatītāju tūkstošu laimes vēlējumus. Bil-

dinājums bija kopā ar organizatoriem vairāku mēnešu garumā izstrādāts pārsteigums, kas izdevās lieliski.

Kopumā Jāņu festivālu Straumēnos apmeklēja 2843 ligotāji. “Bērzes Strazdiem” šie bija piekto organizētie Vasaras saulgriežu svētki: 2012. gadā DVF Kventrijas nodaļas īpašumā “Mūsmājās” apvienība pulcēja 900 ligotājus, nākamajā gadā – aptuveni 1200 cilvēku, savukārt 2014. gadā – jau 2300 svinētāju. Pērn “Bērzes Strazdi” sagādāja Lielbritānijā dzīvojošajiem latviešiem vēl grandiozāku pārsteigumu, piedāvājot nosvinēt Ligo svētkus vairāk nekā 900 gadu senās Rokingemas pils īpašumos, un to apmeklēja 3782 latvieši.

// Foto: Māris Lazdekalns, Edgars Zaļeckis (“Bērzes Strazdi”)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvijas dejotāji uzvar Korejas Starptautiskajā baleta konkursā

Latvijas Nacionālā baleta soliste **Jolanta Lubēja** Korejas starptautiskajā baleta konkursā vecākajā grupā ieguvusi pirmo vietu, informēja Latvijas Nacionālās operas un baleta sabiedrisko attiecību vadītāja Irbe Treile.

Konkursa starptautiskajā žūrijā piedalījās arī Latvijas Nacionālā baleta mākslinieciskais vadītājs Aivars Leimanis, kurš dalībniekiem šogad pasniedza vīriešu dejas tehniku vecāko klašu audzēkņiem un puansu tehniku meitenēm.

Savukārt Rīgas Choreografijas vidusskolas absolvents Kārlis Cīrulis Korejas starptautiskajā baleta konkursā ieguvis otro vietu junioru grupā

Māris Kučinskis piedalās Eiropadomes darbā Briselē

Ministru prezidents Māris Kučinskis 28. un 29. jūnijā piedalījās Eiropadomes darbā Briselē. Eiropas Savienības (ES) valstu līderi apsprieda jautājumus par Apvienotās Karalistes referendumu rezultātiem, migrāciju un ārējām attiecībām.

Māris Kučinskis

Eiropadomes laikā tika formulēta kopīga attieksme pret Apvienotajā Karalistē notikušā referendumu rezultātiem. Referendumā, kas norisinājās 23. jūnijā, 51,9% Lielbritānijas iedzīvotāju nobalsoja par izstāšanos no Eiropas Savienības. Latvija jau ir paudusi savu nožēlu par šādu referendumu rezultātu, vienlaikus norādot, ka darīs visu iespējamo, lai aizstāvētu savu valstspiederīgo un uzņēmumu intereses sarunās par Apvienotās Karalistes izstāšanos no ES. Apspriedes dalībnieki aktualizēja jautājumus, kas saistīti ar migrāciju, konstatējot, kādas ir izmaiņas kopš ES vienošanās ar Turciju par ES teritorijā iebraukāšu patvēruma meklētāju atpakaļuzņemšanu. Pārceļošana no Turcijas uz Grieķijas salām ir strauji samazinājusies un šobrīd gandrīz apstājusies. Latvija šobrīd ES pārvietošanas programmā kopumā uzņēmusi 47 personas.

27 ES valstu līderi apspriež Brexit

Eiropas Savienības (ES) valstu vadītāju sanāksmes otrajā dienā pirmo reizi vēsturē dalībvalstis

bija kopā nepilnā sastāvā – bez Lielbritānijas. Tika apspriesta tālākā situācija saistībā ar britu lēmumu izstāties no ES. Lielbritānijas premjērministrs Deivids Kamērns iepriekš oficiāli atvaļinājās no pārējiem valstu vadītājiem un arī plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem pavēstīja, ka šis ir viņa pēdējais samits.

“Šodien ir nevis par britiem, bet par mums – ko mēs darīsim tālāk. Par mūsu vienotību un sagatavošanos pārejas periodam. Protams, ka virzīsimies uz priekšu! Kurš gan mūs apturēs,” kā vienmēr enerģiski pirms sanāksmes sacīja Lietuvas prezidente Daļa Gribauskaita.

NATO spēkos Latvijā redzēsīm vairāku valstu karogus

Latvijai svarīgi, lai tās teritorijā būtu multinacionāla NATO spēku vienība, un, jo vairāk karogu būs mūsu teritorijā, jo labāk tas demonstrētu alianses vienotību, intervijā LTV *Rīta panorāmai* sacīja Nacionālo bruņoto spēku (NBS) komandieris Raimonds Graube, komentējot gaidāmo lēmumu par NATO spēku izvietojumu Baltijā.

Raimonds Graube

Gaidāms, ka NATO galotņu apspriedē (samitā) Varšavā lems par NATO spēku izvietojumu Baltijas valstīs un Polijā, un iepriekš izskanēja, ka Latvijā varētu būt izvietoti 1000 Kanadas karavīru. Graube norādīja, ka, visticamāk, viss NATO vienības kontingents Latvijā nebūs no vienas valsts, jo būs svarīga tieši daudzu valstu pārstāvētība, un mēs esam ieinteresēti, lai būtu vairāku valstu karogi mūsu teritorijā, kas būtu patiesa NATO alianses spēka demonstrācija, nevis fiziska spēka, bet vienotības ziņa. Pašlaik Latvijā izvietoti NATO valstu karavīri bez koordinējoša stāba nav isti NATO vienība, bet individuālo dalībvalstu vienības. Tāpēc Varšavas samitu, kurā lems par spēku izvietojumu Baltijas valstīs, var saukt par vēsturisku.

Akreditācijas vēstules Latvijas vēstniekam Eiropas Padomē Ivaram Punduram

29. jūnijā Latvijas Valsts prezidents Raimonds Vējonis svinīgā ceremonijā pasniedza akreditāci-

jas vēstules Ivaram Punduram – jaunajam Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam pastāvīgajā pārstāvībā Eiropas Padomē.

Darba gaitas Ārlietu ministrijā Ivars Pundurs sācis 1991. gadā, strādājis Juridiskajā departamentā, Starptautisko tiesību departamentā, bijis padomnieks Ārlietu ministrijas Plānošanas grupā un Ārlietu ministrijas Ceļturā politiskā departamenta direktors. Karjēras laikā I. Pundurs pildījis valsts sekretāra vietnieka drošības politikas un starptautisko organizāciju jautājumos un valsts sekretāra vietnieka – administratīvā direktora pienākumus.

Latvija oficiāli kļūst par OECD 35. dalībvalsti

Ministru prezidents Māris Kučinskis un OECD ģenerāļsekretārs Anhels Gurijs 2. jūnijā Parīzē parakstīja Līgumu par Latvijas pievienošanu OECD (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija). Savukārt 16. jūnijā Saeima pieņēma likumu “Par 1960. gada 14. decembra Konvenciju par Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju un Līgumu par Latvijas Republikas pievienošanās Konvencijas par Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas nosacījumiem”, kurš stājās spēkā 30. jūnijā.

1. jūlijā Parīzē Francijas Ārlietu ministrijai tika iesniegts Latvijas pievienošanās raksts (*attēlā*) Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai (OECD). Saskaņā ar OECD Konvencijas 16. pantu Latvija ar šo datumu ir kļuvusi par pilntiesīgu OECD dalībvalsti. Francijas valdība, kas ir OECD Konvencijas depozitārijs, par šo informēs visas OECD dalībvalstis, un Latvijas pievienošanās organizācijai datums tiks pieņemts zināšanai ar OECD Padomes atbilstošu lēmumu.

Holokausta upuru piemiņas gājiens Rīgā

Biedrības *Šamir* rīkotajā holokausta upuru piemiņas gājienā Rīgā bija devušies aptuveni 100 cilvēku. Gājieni notika no Vecās ebrēju kapsētas Lomonosova ielā pa Liksnas ielu, Ludzas ielu, Firsta Sadovņikova ielu, Gogoļa ielu un beidzās pie Lielās Horālās

Ebrēju tautas genocīda upuru piemiņas brīdis Lielās Horālās sinagogas memoriālā // LETA

sinagogas memoriāla. Gājienā piedalījās dažāda vecuma cilvēki. Pirms gājiena Vecajā ebrēju kapsētā notika piemiņas brīdis, kurā sanākušie aizdedza sveces. Piemiņas brīdī ar runām uzstājās arī holokausta izdzīvojušie ebrēju kopienas pārstāvji.

Holokausta ir ebrēju un visas Latvijas kopīgā traģēdija, un mums ir jāapzinās tā laika notikumi un varoņi, lai tas vairs nekad neatkārtotos, tā ebrēju genocīda upuru piemiņas dienas sarīkojumā Rīgā norādīja Valsts prezidents Raimonds Vējonis. Prezidents savā uzrunā nosodīja pirms vairākiem desmitgadiem veikto noziegumu, norādot, ka cilvēki tika nogalināti tikai tādēļ, ka bija ebrēji. “Holokausta ir ebrēju, bet arī visas Latvijas kopēja traģēdija. Holokausta neprāts tika ienests no ārpuses. Diemžēl Holokausta nenotika arī bez vietējiem līdzskreļējiem. Mums ir jābūt modriem,” aicināja prezidents.

Okupācijas muzejā jauna izstāde

Latvijas Okupācijas muzejā 7. jūlijā tika atklāta izstāde “Pēc mums vēl ilgi zeme skums”. No 1941. gada 27. līdz 29. jūnijam padomju čekisti nošāva un apraka Rīgas Centrālcietuma teritorijā 99 Latvijas iedzīvotājus. Tas bija viens no pēdējiem padomju okupācijas režīma pastrādātajiem noziegumiem 1940. – 1941. gadā. Latvijas Okupācijas muzeja pētniece Inese Dreimane pēdējo divu gadu laikā ir veikusi pētījumu, kā rezultātā pēc 75 gadiem ir noskaidrojusi čekas upuru identitātes, kas līdz šim sabiedrībai bija palikušas nezināmas.

Īrijā iedibināta jauna tradīcija – Baltijas diena

3. jūlijā Dublinā, valsts kompleksā Fārmlijā, Finiksa parkā (*Farmleigh, Phoenix Park*) sēkmīgi norisinājās Baltijas diena, kurā Īrijas sabiedrība tika iepazīstināta ar Baltijas valstu vēsturi, kultūras mantojumu un tradīcijām. Pirmo reizi Dublinā bija iespēja vienkopus redzēt visu trīs Baltijas valstu tradicionālos mūzikālos priekšnesumus un deju soļus, baudīt nacionālās virtuves gardumus un skatīt daiļamatnieku izstrādājumus. Baltijas dienu ir plānots iedibināt kā tradīciju,

ik gadus pulcējot kopā Īrijā dzīvojošos latviešus, lietuviešus un igauņus.

Vienas dienas festivālā piedalījās latviešu, igauņu un lietuviešu dziedātāji un dejotāji, kā arī notika tirdziņš un sarīkojumi visai ģimenei. Latviju pārstāvēja Īrijā dibinātā latviešu ģimenes mūziķu grupa *Kreicbergi* (Savējie) un Dublinas latviešu tautas deju kopa *Karbunkulis*, kā arī vietējie tautas daiļrades meistari un latviešu pārtikas produktu tirgotāji. Festivālā bija iespēja arī pašam izkalt īpašu Baltijas dienas piemiņas monētu, ko nodrošināja Īrijā dzīvojošo latviešu uzņēmums *Coin of Memory*. Sarīkojumu visas dienas garumā apmeklēja vairāki tūkstoši apmeklētāju, kuŗu vidū bija plaši pārstāvēti gan Baltijas valstu tautieši, gan iri, gan ārvalstu tūristi. Baltijas diena klātesošos uzrunāja gan visu triju Baltijas valstu vēstnieki, gan Īrijas Publisko pakalpojumu biroju (*Office of Public Works - OPW*) vadītāja Klēra Makgrā (*Clare Mc Grath*). Latvijas vēstnieks Īrijā Dr. Gints Apals savā uzrunā uzsvēra kopīgo ne tikai Baltijas valstu, bet arī Īrijas vēsturi. Baltijas dienas festivālu iniciēja un organizēja Latvijas, Igaunijas un Lietuvas vēstniecības sadarbībā ar Īrijas Publisko pakalpojumu biroju, kas pārvalda valsts nozīmes vēsturiskos objektus Īrijā. Baltijas dienu atbalstīja portāls *Baltic-Ireland.ie* un latviešu kopienas pārstāvji Īrijā.

Vēstniecībā Maskavā labdarības vakars

28. jūnijā Latvijas vēstniecībā Krievijā sadarbībā ar Latvijas Lietišķo sieviešu apvienību un Rotari klubū “Maskava–Austrumi” rīkoja labdarības sarīkojumu, lai vāktu līdzekļus Latvijas bērnu invalidu speciālās skolas vajadzībām Maltā.

Sarīkojuma laikā notika koncerts, kurā uzstājās bērni ar īpašām vajadzībām, kā arī mākslas darbu izsole un loterija. Visi izsolē un loterijā iegūtie līdzekļi tiks tērēti Maltas bērnu invalidu speciālās skolas amatniecības klases labiekārtošanai. Labdarības vakaru vēstniecībā apmeklēja aptuveni 40 uzņēmēji, kā arī kultūras un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji.

Goda raksts par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas labā

Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andrejs Pildegovičs pasniedza ārlietu ministra goda rakstu Latvijas goda konsulam Indonēzijā Ajubam Junusam par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas Republikas stiprināšanā.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

A. Junuss ir veicinājis Latvijas un Indonēzijas sadarbību politiskajā un ekonomiskajā jomā, kā arī sniedzis nozīmīgu konsulāro atbalstu Latvijas valstspiederīgajiem. Goda konsuls aktīvi iesaistījies Latvijas un Indonēzijas ekonomiskās sadarbības sekmēšanā, veicinot abu pušu uzņēmēju kontaktus. Pateicoties goda konsula aktīvam atbalstam, šogad aprīlī Džakartā notikušajā nozīmīgākajā reģiona farmācijas izstādē piedalījās Latvijas lielāko farmācijas uzņēmumu pārstāvji, kā arī Latvija ar stendu bija pārstāvēta starptautiskajā tūrisma izstādē *Destination Europe*. Vienlaikus A. Junuss nodrošinājis amatpersonu vizīšu sekmīgu norisi, tostarp ārlietu ministra Edgara Rinkēviča vizīti Indonēzijā 2012. gadā, Indonēzijas ārlietu ministra Mārtija Natalegavas vizīti Latvijā 2014. gadā un Latvijas vēstnieces Baibas Bražes akreditācijas vizīti Džakartā šī gada pavasarī.

Godina nacisma upuļus Lidicē un Ležākos

12. jūnijā Lidicē Latvijas vēstnieks Čehijā Alberts Sarkanis un 26. jūnijā Ležākos vēstniecības vadītāja vietniece Rūta Radīņa piedalījās vainagu nolikšanas ceremonijās, godinot nacisma upuļus. Lidices un Ležāku ciemi Čehijas vēsturē traģiski ir iegājuši kā apdzīvotas vietas, kurās 1942. gadā pilnībā tika iznīcinātas, nošaujot to iedzīvotājus.

Piemīņas sarīkojumos piedalījās Čehijas amatpersonas, diplomātiskais korpuss, kā arī upuļu radnieki.

Pieminekļi Latvijas zemesardzes kaŗavīriem Inčukalnā

3. jūlijā Inčukalnā notika piemīņas akmens atklāšana tiem Latvijas zemesardzes jeb landesvēra kaŗavīriem, kuŗi cīnījās un krita 1918. gada 31. decembra kaujā, mēģinot apturēt lielnieku uzbrukumu Rīgai.

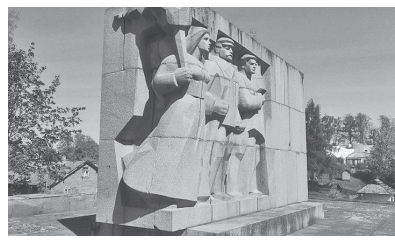

Inčukalna kaujas piemīņas akmens. Teksts latviešu, krievu un vācu valodā

Pēc vēsturnieku liecības, Inčukalna kauja beigusies 1919. gada 1. janvārī. Pēc zemessargu atkāpšanās sarkanajiem ceļš uz Rīgu bijis vaļā. Kaujā krituši 35 zemessargi, aptuveni 100 tikuši ievainoti. Uzbrucēju rindās krituši 70, ievainoti 150.

Atjauno pieminekli 1905. – 1907. gada revolūcijas atcerei Talsos

Vienā no Talsu pilsētas pakalpiem, Leču kalnā, 1980. gadā tika atklāts tēlnieces Olitas Nigules veidotais pieminekļis 1905. – 1907. gada revolūcijas atcerei. Gadu gaitā pieminekļa izskatu ietekmējuši laikapstākļi, kā arī tas vietām apsūņojis. Tagad sāka pieminekļa attīrīšana, informē Talsu pašvaldība.

Pieminekļa tīrīšanas darbus, pēc Talsu pilsētas pārvaldes pasūtījuma, veic SIA "Akmens apstrāde", un tie izmaksās 4850 eiro. Šī summa ietver ne tikai pieminekļa tīrīšanu, bet arī bojāto šuvju restaurāciju un pieminekļa apstrādi pret laikapstākļu iedarbību. Pieminekļa attīrīšana un bojāto šuvju restaurācija paredzēta veikt, nebojājot esošā akmens materiāla virsmas struktūru un akmens tonkārtu. Akmens pieminekļa pēcapstrādei paredzēts izmantot tikai dabīgajam akmens paredzētos kopšanas līdzekļus. Leču kalna teritorijas atjaunošanas un labiekārtošanas darbi tiek īstenoti kopš pagājušā gada. Attīrot aizaugušo diķi, jau ir pāvērusies gleznaina ainava, teritorijā ierīkota jauna pastaigu taka, uzstādīti soliņi un arka. Pēc pieminekļa attīrīšanas plānota pieminekļa laukuma un kāpņu rekonstrukcija.

Pirmā jauniešu vasaras nometne ārpus Latvijas – "KaLVE", Luksemburgā

29. jūnijā Luksemburgā darbu sāka Eiropas latviešu apvienības (ELA) pirmā diasporas un Latvijas jauniešu vasaras nometne ārpus Latvijas – "KaLVE". Piecu dienu gaŗumā trīsdesmit skolas vecuma latviešu jaunieši no Luksemburgas, Beļģijas, Vācijas, Nīderlandes un Latvijas reģioniem aktīvi piedalīsies radošās, izglītojošās un sportiskās nodarbēs, lai stiprinātu savu kopības sajūtu, pilsonisko apziņu un saikni ar Latviju.

ELA prezidija priekšsēdis Kristaps Grasis pauz: "Mēs esam ieguldījuši lielu darbu, lai "KaLVE" jaunieši varētu kopīgos darbos un nedarbos kaldināt savu latvietību. Šī nometne ir viens no virzītājspēkiem Eiropas latviešu jauniešu darbotiespara atjaunošanai, īpaši ceļā uz Latvijas simtgadi." Šī vairākdisciplinā vasaras nometne latviešu jauniešiem Rietumeiropas centrālajā reģionā sniegs interesantu līdzdarbi-

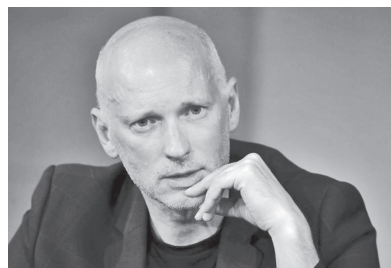
bas piedāvājumu un personiskās izaugsmes iespējas, pateicoties daudzveidīgai programmai.

Par Latvijas iedzīvotāju skaitu: 2 144 763 un 1 969 000

Pēc portālā *Raim.gov.lv* ievietotās informācijas, gada sākumā Latvijā dzīvesvieta bijusi deklarēta 2 144 763 iedzīvotājiem. No Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) saņemtie dati par iedzīvotāju skaitu gada sākumā liecina, ka iedzīvotāju skaits ir par 15 362 mazāks nekā 2015. gadā. Šie dati gan nesakrīt ar Centrālās Statistikas pārvaldes publikotajiem datiem, kas liecina, ka Latvijā gada sākumā dzīvoja 1,969 miljoni iedzīvotāju. Šī būtiskā atšķirība starp datiem parāda arī to, ka, visticamāk, liela daļa ārvalstīs ilgstoši dzīvojošo Latvijas iedzīvotāju joprojām savu dzīvesvietu ir deklarējuši Latvijā.

Alvim Hermanim Rumānijā piešķirta sava zvaigzne Slavas alejā

Latviešu režisors Alvis Hermanis šovasar Sibiu Starptautiskā teātra festivāla nobeiguma ceremonijā godināts un sveikts ar savu zvaigzni Sibiu pilsētas Slavas alejā. Kopumā šādas zvaigznes šovasar piešķirtas septiņām personām.

Alvis Hermanis // Foto: LETA

Pēc Jaunā Rīgas teātra informācijas, šogad līdz ar Hermani slavas alejā iemūžinātas arī Tomasa Ostermaiera, Jevgeņija Mironova, Kristofa Martālera, Luka Persevala, Tima Robinsa un Viktora Rebenžuka zvaigznes. Kopš 2013. gada, kad aleja tika atklāta, zvaigznes saņēmuši 25 mākslinieki. Laika gaitā Sibiu pilsēta saņēmusi un baudījusi daudz kultūras un mākslas personību milzīgo ieguldījumu, kas veicinājuši pilsētas attīstību. Katrai no šīm personībām ir atšķirīgs un neparasts stāsts, kas tās vieno ar Sibiu likteni, paliekot cieši ieausts šīs kopienas audeklā. Starp pagātni un nākotni ir izveidota Slavas galerija, kuŗā ik gadus tiks pievienoti izcili teātra, dejas un skatuves mākslas pasaules personību vārdi. Sibiu Slavas aleja ir iecerēta kā pastāvīga godināšanas vieta un atzinība šiem ieguldījumiem, kā arī cieņa pret Sibiu kultūras un mākslas sasniegumiem vai saistību ar to.

Laikmetīgās mākslas mūzeja konkursā uzvar britu un latviešu tandēms

Latvijas Laikmetīgās mākslas mūzeja (LLMM) metu konkursa žūrija par atbilstošāko piedāvājumu topošā mūzeja veidošanai atzinusi Lielbritānijas arhitektu biroja *Adjaye Associates* un viņu

Latvijas partneru *AB3D* tandēmā radīto darbu.

Ar konkursa uzvarētāju notiks sarunas par līguma nosacījumiem, un paredzams, ka līdz 2016. gada beigām Latvijas Laikmetīgās mākslas mūzeja fonds (LLMMF) parakstīs līgumu ar arhitektu biroju, lai 2017. gadā sāktu darbu pie mūzeja projekta izstrādes un 2018. gadā *New Hanza City* teritorijā uzsāktu mūzeja ēkas būvniecību.

Glastonberijas festivālā

Instrumentālā grupa *Dagamba* piedalījās Glastonberijas festivālā, kas ieguvis lielu popularitāti. Jau pagājušajā gadā grupa festivālā kļuva par īstu sensāciju, un arī šogad tai ir izdevies pārliecināt festivāla apmeklētājus, kā arī akadēmiskā mūzika var būt moderna un aktuāla.

Grupa *Dagamba*

Dagamba popularitāte Lielbritānijā aug strauji – grupa aicināta piedalīties citos festivālos Lielbritānijā, kā arī tās mūzika iekļuvusi radiostaciju rotācijā. Glastonberijas festivālā *Dagamba* sniedza sešus koncertus uz dažādām skatuvenēm. Uz vienas no tām – *Croissant Neuf* – savas popularitātes sākumposmā uzstājies arī Eds Širans. *Dagambas* puiši priecājas par pieredzēto Glastonberijas festivālā un gatavojas Latvijas rudens tūrei *Vivaldi Rocks*, kuŗā tā prezentēs arī savu jauno albumu. Šogad grupa uzstāsies ar septiņiem koncertiem lielākajās Latvijas koncertzālēs.

Kori *Maska* Čehijā sveic ar stāvovācijām

Babītes novada jauktais koris *Maska* 13. Starptautiskā koru festivāla *Sborove Slavnosti* Hradeckrālovē ietvaros aizvadīja koncerttūri Čehijā.

Lai veiksmīgi nestu Latvijas koŗmūzikas tēlu pasaulē, koris *Maska* festivāla koncertprogrammā bija iekļāvis tikai latviešu komponistu darbus. Ārvalstu klausītāji varēja iepazīties ar J. Medīņa, L. Garūtas, P. Butāna, B. Skultes, L. Jēkabsones, Ē. Ešenvalda un citu komponistu skaņdarbiem.

Grāmatnīcā Briselē vesels plaukts atvēlēts latviešu literātūrai

"Literātūra ir veids, kā mēs atklājam, cik bagāti esam," saka itālietis Antonio Parodi, kuŗš nesen Briselē atvēris grāmatnīcu. Te atrodami darbi dažādās Eiropas valodās, un vesels plaukts atvēlēts arī latviešu literātūrai.

Antonio ļoti cer, ka viņa krājums ienāks arvien vairāk latviešu grāmatu tulkojumi, lai ar mūsu rakstniekiem varētu iepazīties arvien vairāk cilvēku.

Frankfurtes latvieši piedalās *Parade der Kulturen*

25. jūnijā Frankfurtē 10. reizi notika starpkulturāls sarīkojums *Parade der Kulturen*, ko organizē jauniešu organizāciju apvienība *Frankfurter Jugendring* kooperācijā ar vairāk nekā 100 citām Frankfurtē sabiedriskajām organizācijām un pilsētas pārvaldes iestādēm.

Sarīkojums notiek ik pa diviem gadiem, un tā mērķis ir parādīt Frankfurtē kā atvērtu un multikulturālu pilsētu un tajā dzīvojošo 180 nacionālo grupu kulturālo daudzveidību. Šogad sarīkojumā piedalījās vairāk nekā 120 nacionālās grupas ar apmēram 2000 dalībniekiem, arī Frankfurtes Latviešu biedrība.

Latviešu skolai Nīderlandē dāvinājums no Latvijas

Latvijas vēstniece Nīderlandē Ilze Rūse un vēstniecības otrais sekretārs Raitis Adamsons piedalījās Latviešu bērnu skolas Nīderlandē "Diegabiksis" mācību gada nobeiguma sarīkojumā. Tillburgas pilsētā un svinīgi pasniedza grāmatas un mācību materiālus no Latviešu valodas aģentūras, kā arī nodeva Latvijas pārtikas ražotāju gardumus.

Līgo svētku priekšvakarā tika realizēts vokālās pedagoģes Gunītas Kronbergas projekts, kuŗa ietvaros Nīderlandē un Luksemburgā uzstājās bērnu vokālā grupa no Latvijas "Dzeguzīte". Apmēram 60 latviešu skolas Nīderlandē "Diegabikša" audzēkņi piedalījās koncertā, kopā dziedot iemīļotās bērnu dziesmas.

Apsūdzība Gaponenko par nacionālā naida izraisīšanu pret latviešiem, lietuviešiem un igauņiem

Rīgas tiesas apgabala prokurātūra nolēmusi saukt pie kriminālatbildības neregistrētā veidojuma Nepilsoņu kongress (NK) tā saukto priekšsēdi Aleksandru Gaponenko saistībā ar nacionālā naida vai nesaticības izraisīšanu, izmantojot tīmekli.

Ģenerālprokuratūras preses sekretāre Kristīne Sutugina aģentūrai LETA, neminot personas vārdu, pavēstīja, ka saskaņā ar lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības 2015. gada 27. februāra vakarā apsūdzētā persona tiešsaistes sociālajā tīklā *Facebook*, izmantojot savu izveidoto profilu, tīši publicējusi rakstveida izteikumus, apzinoties, ka to satur ir vērsti uz nacionālā naida un nesaticības izraisīšanu pret latviešu, lietuviešu un igauņu tautības pārstāvjiem. Minētā persona savā profilā ievietoja saiti uz Krievijas ziņu aģentūras *Notum* info mājaslapā publicēto rakstu: "Baltija ugunī: no neonacistu lāpu gājieniem līdz liela kaŗa uzsākšanai".

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

ES ietvaros te vienā, te otrā dalībvalstī pēdējā laikā aug spriedze starp divām tendencēm: pa labi no centra politiķi un publicisti liek uzsvāru uz identitāti, uz etnisko pašapziņu, uz attiecīgas pamattautas saknēm un patību, ko "Brisele" it kā vēloties notušet, atšķaidīt, kamēr pa kreisi no centra politiķi un publicisti liek uzsvāru uz cilvēktiesībām, uz katra individa cieņu, uz nepieciešamību izbeigt jebkāda veida diskrimināciju, kas vērsta pret sievietēm, pret invalīdiem un arī pret t.s. seksuālajām minoritātēm.

Var saprast abu šo tendenču paudēju motīvus un satraukumu gadījumā, ja attiecīgais princips tiek apdraudēts, taču, manuprāt, būtu pilnīgi iespējami un vēlami visas ES ietvaros un katrā no ta-

gad nu 27 dalībvalstīm panākt gan katras pamattautas identitātes saglabāšanu un kopšanu, gan pasargāt pieminēto grupu pārstāvjus no diskriminācijas darba vietā un darba tirgū, no apvainojumiem un vajāšanas. Šai ziņā, manuprāt, t.s. Stambulas konvencijai nav nekādas vainas, un nekādus "ģimenes pamatus" tā negrauj.

Pēc satricinājuma, ko izraisījis ar tikko manāmu balsu pārsvaru izspiestais (jā gan) *Brexit*, Briseles kabinetos un, teiksim, gaiteņos tiek visā nopietnībā apsvēta doma par Eiropas Savienības pārvēršanu tādā kā kopvalstī, kur līdzās jau pastāvošai kopējai valūtai – eiro – tiktu unificēta nodokļu sistēma, ieviests kopīgs kriminālkodekss un pat izveidota

kopīga armija. Šo, manuprāt, pārsteidzīgo, pat avantūristisko plānu izperinājuši Francijas un Vācijas pārstāvji ES vadošajās struktūrās, un vissparīgākais šīs pārgalvīgās reformas virzītājs ir Vācijas vicekanclers un ārlietu ministrs, sociāldemokrāts Franks-Valters Šteinmajers, kurš pēdējā laikā "nez kāpēc" sācis propagandēt mikstāku kursu attiecībā uz Putina Krieviju, arī sankciju jomā.

Vācija un Francija ar šo projektu iepazīstinājušas t.s. Višegradas grupas valstis – Čehiju, Poliju, Slovākiju un Ungāriju, kas to vērtē kā pilnīgi bezjēdzīgu.

Tagad, kad Britānija dodas prom, Vācija un Francija vēlas uzņemties vadošo lomu Eiropas Savienībā, un rodas nojauta, ka tām gribētos mazināt NATO lomu

Eiropas drošības nostiprināšanā.

Tā ir aizdomīga, pat bīstama doma. Kāpēc vajadzīga, ja seko šī pārsteidzīgā plāna tēzēm, kaut kāda "Eiropas armija", ja tai pašā Briselē atrodas un sekmīgi darbojas NATO stābs, un taisni šīs alianses ietvaros vitāli svarīgs ir tas, ka atlantiskās sistēmas militārais mugurkauls ir ASV.

Nobeigumā gribētos pakavēties pie Eiropas vēstures apskata ar klātpieliktām kartēm, kas publicēts laikrakstā *Washington Post* un ko sastādījuši Iļans Tarūrs un latvietis Laris Kārklis.

Īpaši izteiksmīgas ir divas no šīm kartēm: 1812. gada pavasarī gandrīz visa Eiropa, izņemot Angliju, Zviedriju un Portugāli, atradās Francijas imperatora Napoleona tiešā vai pastarpinātā

pakļautībā. Liktenīgs Napoleonam kļuva kaņģājiens pret Krieviju, ko viņš uzsāka – piemēināšu no sevis – minētā gada 24. jūnijā, viņa armijai pārceļoties pār Nemunas upi. Un 1942. gada vasarā visa Eiropa, izņemot Angliju, Zviedriju, Šveici, Spāniju un Portugāli, atradās rasistiskās Lielvācijas fīrera Adolfa Hitlera pakļautībā. Drīz pēc tam – piemēināšu no sevis – kļuva skaidrs, ka viņam liktenīgs bija kaņģājiens pret PSRS, ko viņš uzsāka 1941. gada 22. jūnijā, vērmahta divīzijām pārceļoties pāri Nemunas upei – tāpat kā Napoleona karapulki 1812. gadā.

Vecā labā Eiropa – Reina un Donava, rātslaukumi un katedrāles...

SALLIJA BENFELDE

Nesen tika publicēts Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Drošības un stratēģiskās pētniecības centra pētījums "**Sabiedrības destabilizācijas iespējamība Latvijā: potenciālie nacionālās drošības apdraudējumi**". No 2015. gada janvāra līdz 2016. gada martam tika veikts pētījums, lai noteiktu Latvijas sabiedrības uzskatus dažādos jautājumos saistībā ar nacionālo drošību. Pētījums tika veikts hibridkaņģa kontekstā ar mērķi izziņāt, kādas ir iespējas Latvijā pielietot nemilitārus paņēmienu valstij naidīgu mērķu saņemšanai. Pētījuma rezultāti sniedz ieskatu viedokļos par Latvijas valsti, valstisko piederības sajūtu, plašsaziņas līdzekļu ietekmi, izpratni par būtiskākajiem draudiem, Krievijas vēstījumu izplatīšanos Latvijā, kā arī Latvijas aizsardzības sistēmu un politiku.

Pētnieki atzīst, ka kopumā šis pētījums sniedz atbildi uz jautājumu par to, cik liels protesta potenciāls pastāv Latvijas sabiedrībā, kas varētu tikt izmantots kā viens no jaunās paaudzes kara darbības paņēmiem. Tika konstatēts, ka Latvijā Krievijas ietekmei visatvērtākie ir cilvēki ar zemiem ienākumiem un zemu vai vidēju izglītības līmeni, bezdarbnieki, fiziska darba darītāji, krievvalodīgie, Latgalē un Rīgā dzīvojošie, 18–25 gadus veci, kā arī cilvēki, kas vecāki par 46 gadiem.

Pētījuma rezultāti apstiprina, ka Latvijas sabiedrība patiešām ir polarizēta etniskajos un pilsonības jautājumos, kā arī jautājumos, kas skar attiecības starp valsti un sabiedrību. Tomēr viens no galvenajiem pētījuma secinājumiem ir tas, ka atšķirības politiskajos uzskatos nerada pamatu

plašām sociālās destabilizācijas kustībām, ko nosaka Latvijas sabiedrībai raksturīgā politiskā pasivitāte, kā arī Ukrainas konflikta negatīvais piemērs.

Pētījumā apstiprinājās, ka Latvijas sabiedrība ir sašķelta, un pastāv divas nozīmīgas sociālās šķirtnes, kas var apdraudēt valsts drošību. Pirmā no tām attiecas uz sabiedrības etnisko struktūru, kas šajā pētījumā tiek saukta par horizontālo plaisu. Latvijas etnisko sastāvu veido nedaudz mazāk par 40% etnisko minoritāšu – krievi (26,9%), baltkrievi (3,3%), ukraiņi (2,2%), poļi (2%) un citas tautības (3,4%). Jāpiebilst, ka pētījumā galvenais rādītājs bija valoda, kuru lieto, jo daudzi citu tautību cilvēki ikdienā lieto nevis savu dzimto, bet krievu valodu.

Pētījumā noskaidrojās, ka četri galvenie draudi Latvijai ir zemas algas un sociālās garantijas, zema dzimstība, demogrāfija, veselības aprūpes sistēma un korupcija. Jāteic, ka nav būtiskas atšķirības tajā, kā šos rādītājus ir vērtējuši latvieši un krievu valodā runājošie.

Atsvešinātība starp sabiedrību un valsti, kas šajā pētījumā tiek dēvēta par vertikālo plaisu, ir liela. Parlamentam uzticas 17%, savai valdībai 25%, toties Eiropas Savienībai – 51% aptaujāto.

Pretiniekiem ir vieglāk sasniegt savus mērķus, ja sabiedrība savu valsti uzskata par neizdevušos un ir pārliecināta, ka politikajai elitei nerūp iedzīvotāju intereses un vajadzības tādā mērā, ka pašreizējā valstiskuma zaudēšana nesīs labākus dzīves apstākļus.

Piemēram, vairāk nekā 60% Latgales iedzīvotāju uzskata, ka valstī ir nepieciešamas radikālas pārmaiņas, kā arī atzīst nepieciešamību mainīt politisko eliti. Ne-

skatoties uz etnisko piederību, vairāk nekā 30% Latvijas iedzīvotāju ir gatavi aizbraukt no Latvijas labāku ekonomisko apstākļu dēļ.

Abas šīs plaisas neapšaubāmi ir bīstamas Latvijas valstij. Pētījums liecina, ka 12% no visiem Latvijas iedzīvotājiem jūtas piederīgi Krievijai, bet 21,4% krievvalodīgo uzskata, ka viņu tiesības tiek pārkāptas tādā mērā, ka Krievijas iejaukšanās būtu nepieciešama un pamatota. Vēl jāpiebilst, ka Krievijas plašsaziņas līdzekļiem Latvijā uzticas 64% krievvalodīgo un diemžēl arī 21% latviešu valodā runājošo. Krievvalodīgie 96% no informācijas iegūst krievu plašsaziņas līdzekļos. Tajā pašā laikā interesanti ir tas, ka Latgalē, kaut arī tajā ir liels krievvalodīgo iedzīvotāju skaits, nav noskaņota pret Latviju un latvisko, bet latgaliski runājošo vidū patriotisms ir augsts.

Pētījums, protams, parāda dažas lietas, kas patiesībā nav jaunums. Ja, piemēram, uzlabotos veselības aprūpe un sociālās garantijas, to cilvēku skaits, kas jūtas piederīgi Latvijai, palielinātos. Tāpat arī ir fakts, ka krievvalodīgie lielāko tiesu "pārtiek" no Krievijas informācijas un tai uzticas, tomēr Krievijas informatīvā vide, kas netraucēti saņem Latvijā, un okupācijas gadu ideoloģija nemanāmi ietekmē arī tos iedzīvotājus, kuru dzimtā valoda ir latviešu. Manuprāt, spilgts piemērs ir Latvijā izplatītais uzskats, ka mēs lielā mērā esam atkarīgi no Krievijas ekonomikas. Proti, dažādās aptaujās cilvēki pauž, ka eksports uz Krieviju Latvijai ir ļoti nozīmīgs. Vai tā ir? Pēc Latvijas Ārlietu ministrijas datiem, pagājušajā gadā Latvijas eksports uz Krieviju

bija 8,71 procenti no visa valsts eksporta. Galvenās eksporta preces uz Krieviju 2015. gadā bija pārtikas rūpniecības produkti (33,91%; no tiem galvenokārt alkohols, vīns un zivju konservi); mašīnas, mehānismi un elektriskās iekārtas (24,33%; no tiem galvenokārt gaisa kondicionēšanas, rūpnīcu vai laboratoriju iekārtas); ķīmiskās rūpniecības un tās saskarozares produkcija (9,84%; no tiem galvenokārt medikamenti, kosmētika). Pēc investīciju apjoma uzņēmumu pamatkapitālā Krievija ierindojas 5. vietā. TOP 4 – Zviedrija, Nīderlande, Kipra, Norvēģija.

Ja runājam par valsts drošību, tad viens no aspektiem, par ko runā vēl nav daudz domāts, ir Lielbritānijas ļoti ticamā aizsēšana no Eiropas Savienības (ES). Ja tā notiks, vadošo lomu Eiropā ieņems Vācija, un, lai cik savādi tas var likties pirmajā brīdī, Krievija un Vācija tomēr "pievelkas", un sagaidāms, ka bez Lielbritānijas Eiropas attieksme pret Krieviju

kļūs pielaidīgāka. Jau tagad daži eksperti uzskata, ka šī iemesla dēļ Latvijai vairāk jāstiprina saikne ar NATO, jo uz ES tik ļoti vairs nevarēs paļauties. Teorētiski Latvijas iekšējo stabilitāti varētu mazināt arī tas, ja daļa to cilvēku, kuri šobrīd strādā Lielbritānijā, augošas neiecietības dēļ nolemtu atgriezties mājās. Konkurēnce darba tirgū pieaugs, jo daudziem tagad ir labas vai labākas valodas zināšanas, apgūta jauna pieredze un prasmes, savukārt vietējos iedzīvotājos tādēļ var pieaugt neapmierinātība. Sociālantropologs, profesors Roberts Ķilis teic, ka tādā gadījumā no ksenofobijas uzliesmojumiem izvairīties droši vien nevarēs.

Kopumā raugoties uz drošības jautājumu, jāteic, ka, par spīti iepriekšminētajam pētījuma visai skarbjaiem skaitļiem, situācija nav kritiska un ir kontrolējama, ja vien būs patiesa politiskā griba un politiķi ciņā par savu ietekmi un amatiem neaizspēlēsies pārāk tālu.

Valsts drošība: pieņēmumi un fakti

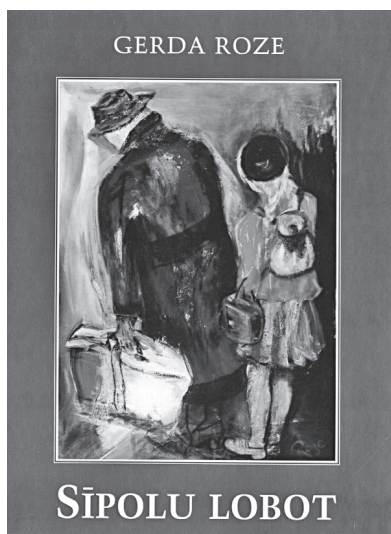
ZIŅAS	BIZNES PORTĀLS NOZARE.LV	ARHĪVS	APSKATI
PR SERVICE	MEDIJU MONITORINGS	TULKOJUMI	FOTO UN VIDEO

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502
marketing@leta.lv
+371 – 672 225 09
www.leta.lv

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

EDUARDS SILKALNS

Melburnas Latviešu biedrības sestdienas skolu tās sākuma gados vadīja Lāčplēša kara ordeņa kavalieris, kapteinis Jēkabs Dzenis. Vai varat uzminēt, kurš sakāmvārds tautas garamantu apguves stundās skolēnus visvairāk iedvesmoja? Nu, protams, tas, ka dzīve ir raiba kā dzeņa vēders. Par raibu var saukt arī Ņujorkā dzīvojošās gleznotājas Gerdas Rozes (dzim. 1925. g.) dzīves gājumu, tomēr Roze savu "dzīvju" izstāstījumam izvēlējusies metaforu, kas saistīta ar sīpolu. Sīpola miza ir daudzkrātāina, un jāloba visas kārtas, lai nonāktu līdz kodolam. Bet, jo vairāk loba, jo asarainākas kļūst acis.

Sakrājušies jau prāva rinda pag. gs. 20. gados dzimušu autoru dzīves stāstu, kam visiem viena schēma: Latvijā pavadītai laimīgai bērnībai seko Otrā pasaules kara gadi un bēgļu no-

metnes, kam savukārt seko grūtību pārvarēšana un izsišanās cauri kādā tālākas izceļošanas zemē. *Per aspera ad astra*, caur grūtumiem pie zvaigznēm. Šādu dzīvesstāstu izraisītā intereses pakāpe lasītājos būs atkarīga gan no īpatnību un variāciju daudzuma vienādajā schēmā, gan no stāstījuma veiklības.

Tikai Gerda Rozei vien īpato momentu stāstā ir gana daudz. Viņa nav tīras latviešu cilmes, vectēvs pa tēva līniju bijis krievs Aleksandrs Semenovičs Podostrojcs. Ģimenes uzvārds uz Rozi mainīts Kārļa Ulmaņa laikā. Gerda studējusi mūziku, meklējusi iespēju pāriet uz medicīnas studijām, beigās ASV izstudējusi socioloģiju, maizes darbā strādājusi par grāmatvedi un vēlāk par konsultanti uzņēmumu vadībā. Bēgļu laikā viņa apprecas ar poļu virsnieku Klemensu Dobržanski, bet nevajag ne desmit grāmatas lappušu, līdz laulība izirst laikā, kad tiek gaidīts abu bērns Olafs. Olafu Gerda audzina viena, piepalīdzot tikai viņas slimību māktajai mātei, un savu tēvu Olafs pirmo reizi satiek, kad viņam ir jau deviņpadsmit gadu.

Olafs kļūst par apbedīšanas biroja direktoru, un tā ir kā zīme slimībām, šķiršanās nelaimēm un nāvei, kam vēl jāseko. Olafa laulībai ar Korenu ir vēl isāks mūžs nekā viņa tēva laulībai ar Gerdu: pirmais nopietnais strīds abu starpā notiek jau trīs mēnešus pēc apprecēšanās. Kad Olafam un Korenai piedzimis

dēls Pēteris, Korenai tikai 24 gadu vecumā tiek diagnosticēts vēzis, no kā viņa gan atveseļojas. Olafs turpretim no melanomas neatveseļojas un nomirst 40 gadu vecs.

Pavisam neuzmācīgā veidā, kā starp rindiņām, Gerda Roze vienu otrai it kā pretī nostata savu nelaimju un traģēdiju piemēklēto privāto dzīvi un savu ļoti sekmīgo gleznotājas, kollāžistes, grafiķes karjēru. Mākslai viņa ar lielu nopietnību pievērsusies tikai 40 gadu vecumā, 1965. gadā, pirmos desmit gadus gleznodama reālistiski, bet tad atradusi savu isto ceļu kubismā un abstrakcionismā. Gerdas Rozes ieguldījums mākslā ir cieņnījams kā kvantitatīvi, tā kvalitatīvi. No 1979. līdz 1980. gadam viņai bijušas septiņas personālizstādes. Tiesa, latviešu sabiedrība savu tautieti kā mākslinieci būs ieraudzījusi krietni vēlāk, jo 1990. gadā izdotajā Andersona Latvju Enciklopēdijas 4. sējumā starp deviņiem Rozēm Gerda nav sameklējama, toties ļoti atzinīgi vārdi par viņas 2007. un 2010. gada izstādēm Ņujorkā lasāmi nopietnās mākslas vērtētājas Eleonoras Šturmas grāmatā *50 gadus mākslai pa pēdām* (2011.).

Ja uz svaru kausiem vienā pusē noliktu Gerdas Rozes ikdienas dzīvi, bet otrā pusē – viņas dzīvi mākslā, nav šaubu par to, kurš kauss būtu smagāks. Māksla noīteikti pieveiktu visu pārējo dzīvi. Tomēr ļoti simpātiska ir mākslinieciskā vairīšanās savas rosmes

Māksla pieveic dzīvi

Gerda Roze, *Sīpolu lobot, mūža atmiņas, apgāds "Atēna", 2015. g., 168 lpp.*

Gerda Roze

mākslā nodēvēt par kaut kādu dvēseles terapiju, par kādu kompensāciju visas pārējās dzīves nelaimēm un pārdzīvojumiem. Tikpat simpātiska ir viņas vairīšanās savus veikumus mākslā īpaši izcelt, pašslavināšanai viņas tekstā nav vietas.

Grāmata sākotnēji sarakstīta angļu valodā, un to 2012. gadā izdeva amerikāņu apgāds *xlibris Corporation*. Latvisko tulkojumu veikusi Amerikas latviete Sandra Miļevska, bet to aplūpējusi Baiba Bičole Rumpētere. Latviskais izdevums daudz greznāks par amerikānisko: tam ir labāks papīrs, lielāks formāts, lielāka druka, lielākas un skaidrākas ilustrācijas, un tas papildināts ar vairāku Gerdas Rozes gleznu samazinātām reprodukcijām visā to krāsu bagātībā. Ir labi, ka grāmata tagad iznākusi mūsu pašu mēlē un mūsu pašu mākslā, kur mākslā

sliniece mitusi lielāko Amerikas laiku, viņa necik aktīvu interesi par turienes latviešu sabiedrisko dzīvi nav izrādījusi, ar Latviju gan viņa saista sentimentālas saites. 2008. gadā viņa kopā ar vedekli Korenu viesojusies Latvijā, kur trimdas mākslinieku izstādē bija ietverts viņas darbs *Izeja*.

Grāmatas stils liecina par nīpru, elastīgu, apstākļiem pielāgoties spējīgu personību, ko pat tuvinieku, slimību un nāves gadījumi tik viegli negāž pie zemes. Par pozitīvas ievirzes cilvēku mēdz sacīt, ka ar tādu varētu iet kopā zirgus zagāt vai ka ar tādu varētu iet kopā alu uzdzert. Kā zirgu zagšana, tā alus dzeršana šai reizē būtu pārāk raupjas nodarbes, bet kafijas iedzeršana un patērēšana ar Gerdu Rozi kādā tādā vietā kā Ņujorkas Modernās mākslas muzejs varētu būt gana smalka un interesanta.

JAUNUMI VĪTOLU FONDĀ

Vēl viena stipendija

Vītolu fonda bijušais stipendiāts Jānis Caune no Burtņieku novada dibina stipendiju 2016./2017. mācību gadam

VITA DIĶE, valdes priekšsēde

Sadarbība ar ziedotājiem spēne tikai dāvēt iespēju talantīgiem Latvijas jauniešiem iegūt augstāko izglītību, bet arī ieaudzināt viņos vēlmi izstudējušiem pašiem kļūt par devējiem un palīdzēt tiem, kam tas visvairāk nepieciešams. Par to liecina arī jūnijā dibinātā bijušā Vītolu fonda stipendiāta Jāņa Caunes stipendija.

Pateicoties Valijas Otlans 95 gadu jubilejas stipendijai, viņš savulaik uzsāka studijas Rīgas Tehniskās universitātes Medicīnas inženierijas un fizikas studiju programmā. Sākot ar 2. kursu, viņš saņēma Jāņa Arvīda Bungu un Metas Kalniņas Bungu piemiņas stipendiju. *Erasmus* programmas ietvaros Jānis studēja arī Vācijā, bet, atgriezies Latvijā, atsāka strādāt IT jomā. Viņš veiksmīgi aizstāvēja bakalaura darbu, arī inženierprojektu un kļuva par diplomētu inženieri. Iegūtais diploms un zināšanas ļauj veiksmīgi īstenot iecerētos plānus un sasniegt izvirzītos mērķus. Pat-

VITOLU
FONDS

laban Jānis Caune darbojas e-komercijas platformā *Scandiweb* kā programmētājs, kā arī aktīvi darbojas *Zemessardzē*. Sirdī viņš vienmēr nesīs līdzī Vītolu fonda moto: *"Ar izglītību dzīvē sasniegt tādu līmeni, lai varētu nākotnē palīdzēt citiem!"* Līdz šim viņš ir ziedojis Draugu stipendijai, un tagad ir tapusi arī viņa paša dibinātā stipendija.

Savu vēlmi dibināt šo stipendiju un palīdzēt kādam talantīgam, bet mazturīgam Latvijas jauniešiem iegūt izglītību Jānis pamato: *"Domāju, ka ikviens vēlētos sev apkārt izglītotus cilvēkus – tad kāpēc gan nepalīdzēt jauniem, talantīgiem cilvēkiem izglītoties?"* Jānis stipendijas veidā vēlas palīdzēt medicīnā, mehātronikā vai enerģētikas nozarē studējošiem jauniešiem.

Esam lepmi un gandarīti par mūsu bijušajiem stipendiātiem, kuri atgriežas, lai sniegtu atbalstu arī citiem. Starp tiem ir arī Andrejs Isajevs, Dāvis Priede un vairāki bijušie stipendiāti, kuri katru mēnesi ziedo Draugu stipendijai.

VIEDOKLIS

Vai Latvijas vēstures zaimošana?

ILMĀRS KNAĢIS,
politiski represētais

29. jūnijā, ieslēdzis Latvijas sabiedrisko televīziju, gluži apstulbu izdzirdot, ka pēc *Panorāmas* raidīs filmas "Ilgaiss ceļš kāpās" pirmo seriju. Jā gan – katru trešdienas vakaru, seriju pēc serijas, tautas atmiņā atsaucot "brīnišķīgos" krievu laikus! Rakstu cerībā, ka daudzi ASV dzīvojošie latvieši šo filmu ir redzējuši. Īstenībā filma kā filma, varbūt nemaz nav tik slikta (lai gan tajā pieļautas rupjas kļūdas vēsturisku faktu pieminēšanā), bet – visam savs laiks, un demonstrēt to tagad, 25 gadus pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas?! Spļāviens Latvijas tautas acīs! Un visu vasaru katru trešdienas vakaru tantuki ar mazbērniem klēpi sēdēs pie TV ekrāna un skaidros kaut ko mazajiem. Un mazais jautās vecmammai, kas tie tādi aizsargi, kas leģionāri un kas briesmīgie nacionālie partizāni? Man nav ne laika, ne patīksana uzskaitīt visus šajā filmā pret Latvijas valsti un tautu vērstos melus.

Tas, ka šī filma pirms vairākiem gadiem tika rādīta Krievijas TV, ir saprotams. Lai gan arī toreiz

Latvijai vajadzēja reaģēt uz Latvijas vēstures nepatiesu interpretāciju. Bet, vilks ar viņu, kas bijis, bijis, bet tagad?! Kādā valstī tad galu galā es dzīvoju? Rādās, ka nekādi netiekam no tās Padomijas vaļā. Mēs protam tikai lielīties, ka gan NATO esam uzņemti, gan ES, cik vareni esam.

Kas tā par sabiedrisko komiteju jeb komisiju TV, kam tomēr vajadzētu lemt, ko raidīt, ko ne? Vēl krievu laikos teica – ja gribi kaut ko "nolaist uz grunti", iztaisi komisiju.

Un kas vēl sagaidāms? Un viss demokrātijas vārdā un, lai izdabātu krieviem, tāpat kā cara laikos, kā padomju laikos.

Es ļoti gaidīšu gan kultūras, gan izglītības ministru reakciju, gan arī vēl augstāku personu reakciju. Bet varbūt viņi domā, ka šīs filmas demonstrēšana tikai tāda "sika vienība", ka par to nav vērts runāt? Es personīgi to uzskatu par noziegumu pret Latvijas valsti un tautu.

Mums, vecajiem, jau nekas, bet kā jaunās paaudzes raudzīsies uz savas tautas vēsturi?

Jāpieņem drosmīgi lēmumi. Un jāstrādā...

Daugavas Vanagu fonda Lielbritānijā (DVF) valdes locekle un Rīgas viesnīcas "Radi un Draugi" valdes priekšsēde Ize Grickus intervijā Ligai Kovtunai

Anglijas latviešu, precīzāk Daugavas Vanagu fonda (DVF) Lielbritānijā, piemērs savu īpašumu apsaimniekošanā tiešām ir iedvesmojošs. Viņi negaužas par paaudžu nomaiņas problēmām un "trimdas novecošanu", bet ņem un dara. Pārliecinošs piemērs tam ir trīs viesnīcu pastāvēšana un attīstība: *Radi un Draugi* Rīgā, slavenā *72 Queensborough Terrace* Londonā un *Straumēni* Vidusanglijā. Nav jau tā, ka Anglijas tautieši nepazītu zaudējumus – nule zaudēta romantiskā un vēsturiskā Rovfantas muiža, agrāk arī Almelija un Mūsmājas. Taču sparīgi vidējās paaudzes tautieši apņēmības pilni un turpina minēto uzņēmumu – viesnīcu *trio*. Par *Straumēnu* renesansi jau stāstīju iepriekš. "Kaķumuiža" (*Cattorpe Manor*) nostādīta uz kājām – kā citkārt tas ar kaķiem notiek. Bet projekta īstenotāji neatdusas uz lauriem – viņi citīgi strādā tālāk. Par to, kas ir viņu darba un panākumu pamatā, DVF jaunievēlētās valdes locekle **Ize Grickus** stāsta šai sarunā. Vien piebilde, ka Ize ir beigusi savas "maizes darbu" gaitas – viņa strādājusi atbildīgā biznesa postenī angļu firmā un savu gūto pieredzi nu liek lietā latviešu uzņēmumos. Mūsu saruna notiek tūlīt pēc kārtējās sēdes Rīgā, viesnīcā *Radi un Draugi*. Lai arī viesnīca strādā veiksmīgi, DVF un viesnīcas valde tur roki uz pulsa.

Ize. Lai viesnīcas biznesš šodienas konkurences apstākļos neapsiktu, nedrīkst apstāties, visu laiku jādomā, kā savu viesnīcu un restorānu tajā padarītu pievilcīgu. *Rados un Draugos*, lai arī esam brīnišķīgā vietā, Vecpilsētas sirdī, jau atkal jāveic istabu atjaunošana. Dizaineri strādā, drīz tiks apspriests viņu piedāvātais istabu koncepti, jau "atsvaidzināta" recepcija, domājot gan par to, kā piesaistīt viesu skatienu, gan ļaut viņiem justies gaidītiem. Piebilde – saņemam uzslavas par visiem trim viesnī-

cu biznesa stūrakmeņiem – no vietojumu, personāla darbu un tīrību. Te uzslava *Radu un Draugu* direktorei Margaritai Platacei, perfekta un profesionāli sava amata darītājai! Un, protams, restorāns, ēdināšana. Tiesām, kopš to pārņēmām savās rokās, lietas ir "gājušas uz augšu". Restorāna *Niklāvs* ēdienkarte mūsu šefpavāres Sarmītes Neimanis radošās rokās kļūst aizvien pievilcīgāka, telpas iekārtotas ne vien mūsdienīgi un mājīgi, bet domāts arī par to, lai mākslas darbi, kas rotā telpu sienas, vēstītu par latviešu tradīcijām un mākslu. Viesi to novērtē. Starp citu, pēc statistikas, 600 restorānu vidū mūsu *Niklāvs* iekļuvis 60. vietā. Tas taču ir ļoti labs rādītājs!

Šo labo pieredzi – sasaistīt komercdarbību ar latviskumu – vēroju arī DVF jaunajā projektā *Straumēnos*. Kā tas izdodas?

Labi izdodas. *Straumēnu* personāls *David Jennigs* vadībā ir ienuties, proti, sapratis, ka viņiem savs darbs jāveic īpašā vidē. Angļu darbinieki sapratuši, ka vēlamies šeit gan pelnīt, gan uzturēt latviskumu – no it kā "sīkumiem" – paklājā ieaustiem ozollapu rakstiem, latviešu mākslinieku gleznām pie gaitenju sienām un Latvijas ainavām istabās. Darba grupa, t. i., mūsu viesnīcas projekta īstenotāji, sarunās ar darbiniekiem pratuši iestāstīt, ka komercija ar latvisko garu ir savienojama un ka "vēsts par Latviju" *Straumēnu* nama telpās padara tās jo pievilcīgākas. Nu, piemēram, Latvijas ģerbonis viesu zālē un sūtņa Kārļa Zariņa portrets/glezna bibliotēkā – neuzkrītoši, bet labi vēstoši. Īpaša vide, strādājot kopā, lai īstenotu tiklab komerciālus mērķus, ir piesaistoša viesnīcu biznesā, kur it kā grūti kādu pārsteigt. Attiecībā uz jaunākās paaudzes apkalpojošo personālu – viss ir mūsu pašu rokās: kā pratisim paskaidrot, ka šī vēsturiskā vide ir gan interesanta, gan komerciāli perspektīva.

Ize Grickus: "Angļu darbinieki sapratuši, ka vēlamies šeit gan pelnīt, gan uzturēt latviskumu – no it kā „sīkumiem” – paklājā ieaustiem ozollapu rakstiem, latviešu mākslinieku gleznām pie gaitenju sienām un Latvijas ainavām istabās. Darba grupa, t. i., mūsu viesnīcas projekta īstenotāji, sarunās ar darbiniekiem pratuši iestāstīt, ka komercija ar latvisko garu ir savienojama un ka "vēsts par Latviju" *Straumēnu* nama telpās padara tās jo pievilcīgākas. Nu, piemēram, Latvijas ģerbonis viesu zālē un sūtņa Kārļa Zariņa portrets/glezna bibliotēkā – neuzkrītoši, bet labi vēstoši."

Daļā tautiešu ir bažas, ka latvieši tiks izspiesti no *Straumēniem*...

Zinām, zinām, daudzi bija jāpārliecina, ka *Straumēni* nav un nebūs kā viens angļu komercuzņēmums, ka gluži vienkārši ir jāpeln nauda, ja vēlamies finan-

ciāli atbalstīt latviešu sabiedrību. Piemēri? Šā gada augustā *Straumēnos* noritēs viens latviešu sarīkojums pēc cita: 3x3 nometnes latviešu bērniem, tā arī angļiski runājošajiem latviešu izcelsmes bērniem un vēl arī igauniem. Māris Pūlis ierosinājis savas iz-

glītības programmas, un viņam ir nozīmīga pieredze. Nule krāšņi aizritēja *Bērzes Strazdu* – latviešu sarīkojumu un labdarības organizācijas rīkotais Jāņu festivāls... Un vēl to mēģinām savienot ar augustu – kāzu laiku, kad angļi, tāpat kā citi pasaulē, vēlas skaisti un ērti tās svinēt.

DVF nu jau ir unikāla pieredze – trīs viesnīcas! *72 Queensborough Terrace* jau nostabilizējies finansiāli un kļuvusi par latviešu centru Londonā, kur darbojas gan latviešu skola, gan deju kopa un koris. Un vēl krodziņš, kur var ne vien "latviski" paēst, bet arī klausīties latviešu mūziku. Un uzdziedāt arī. Kāds ir tavs ieteikums citu latviešu īpašumu saimniekiem pasaulē?

Ejam, darām, mūsdienīgi domājam! Drosmi vajag! Pasaule, kā zināms, mainās, un mums šis maiņas ir jāpieņem. Un ne tikai –, ievērojot globālās jeb pasaules maiņas, jāvēro arī reģionālās. Lūk, *Straumēnu* gadījumā – jāstrādā tā, lai tas atbilstu šīs konkrētās Vidusanglijas vietas vajadzībām un pieradumiem. Rīgā un Londonā valda citi nosacījumi un citas iespējas.

Runājot par *Straumēniem* – šis nams un citas būves būtu aizgājušas zudībā arī to fiziskā stāvokļa dēļ. Kā šeit, tā pieminētajā Rovfantā gadiem varēja iztikt, pateicoties Lielbritānijas valdības pabalstam veciem ļaudīm aprūpes mājās. Bet valsts likumi mainījās, kļūstot stingrāki, un mūsu iespējas tiem netika līdzī. Tas arī lika pieņemt drosmīgus lēmumus, ņemt kredītu bankā un citīgi strādāt, lai izdotos. Divus garus gadus esam investējuši, darbojušies, pārvarējuši tostarp arī negaidītas grūtības, taču nesam zaudējusi dūšu.

Aicinu latviešus visā pasaulē atbalstīt mūs, savējos, par apmešanās vietu Rīgā, Londonā vai Vidusanglijā izvēloties mūsu viesnīcas!

REZERVĒJIET TIEŠI ... BŪS IZDEVĪGĀK !!!

www.daugavasvanagi.co.uk

PALIEC PIE SAVĒJIEM ... LONDONĀ, VIDUSANGLIJĀ UN RĪGĀ !!!

Viesu nams **72QT** piedāvā ērtu un ekonomisku apmešanos Londonas centrā: 17 viesu istabas, konferenču zāli, un vienīgo latviešu bāru Londonā – Balzāmbāru.

Vidusanglijas lauku īpašuma "**Straumēni**" 26 akros atradīsiet jaunu 20-istabu, mīlīgu viesnīcu, bārus, restorānu, konferenču un sarīkojumu zāles, un mieru !!

Viesnīca "**Radi un draugi**" atrodas Rīgas vēsturiskajā centrā – Vecrīgā, netālu no Doma baznīcas un operas. Nobaudīt latviešu tradicionālos ēdienus aicina restorāns "Niklāvs".

DVF Londonas nams, 72,
Queensborough Terrace, London, W2 3SH, UK
T: + 44 (0) 207 229 1652
E: info@72qt.co.uk www.72qt.co.uk

Straumēni, Lilbourne Lane, Catthorpe,
nr. Lutterworth, Leics, LE17 6DF
T: +44 (0)1788 860599
E: enquiries@catthorpemanor.co.uk www.catthorpemanor.co.uk

Mārstaļu iela 1, Rīga, LV - 1050, Latvija
T: + 371 67820200, E: reservation@draugi.lv
www.hotelradiundraugi.lv
www.restoransniklavs.lv

Latvijas armijas 1. Studentu bataljons Bermonta karaspēka uzbrukuma laikā 1919. gada 9. oktobrī – novembra sākumā: Kareivja Oskara Ozola liecība

(Turpināts no Nr. 24)

Daugavas malā

Pār pili redzēja saulē skaisti plīvojam Latvijas karogu. Tas bija pavisam jauns un spilgti tīrs. “Kur gan tas būs vakarā?”, uzmacās jautājums. Bija nospiedīgi smagi un nevarēju nemaz cerēt, ka mūsu karogs vēl līdz vakaram tur varētu plīvodams nodrošināt mūsu sirdis. Tā vien likās, ka drīz to nomainīs mums pretīgs karogs.

Bija vieglāk uzelpojams, kad no apšaudes, ejot pa tiltu, nokļuva aiz uzbrauktuves uz tilta. Tā bija līdztekus krastam un augstāka par krastu. Tur bija pūlītis cilvēku. Arī vairāki pusaudži. Vai viņi bija mūsu bataljona, to nezinu. Viņi bija sevišķi dūšīgi, bet arī galīgi neapzinājās briesmu. Viņi ik brīdī bāza galvas pāri aizsargam un skatījās, kas notiek ienaidnieka pusē. Bet bez visas skatīšanās bija dzirdama ložu sīksana pāri pār mums. Pēkšņi ieraudzīju, ka drošība, ko mums deva uzbrauktuve, nebija nekas. Mēs slēpāmies tikai aiz vienas kārtas pavisam plānu dēļu.

No šejienes pa vienam sākām pārbēgt uz tirgus būdām, kas bija ne pārāk tuvu. Mūs apšaudīja gan vēl vienīgi no šautenēm. Bet tad nāca klāt drīz vien arī ložbērāji. Vispirms tie sašķaidīja rūtis logiem augšējos stāvos namiņiem aiz tirgus laukuma un būdām. Un tad gāja aizvien zemāk un zemāk. Nepagāja ilgi, kad visiem lielajiem namiem visas rūtis bija izšautas. Tiltā galā beidzot es biju palicis viens pats. Bija stipri vien jāsaņem, lai uzsāktu gājieni pāri diezgan platai, klajai joslai līdz pirmajām tirgus būdām, aiz kuřām vairs nebūtu par

redzamu mērķi ienaidniekam. Pārskrienot ap mani lodes jau skrāmbāja bruģa akmeņus. Pats tomēr sveiks un vesels līdz ar tilta kloķiem nokļuva aiz būdām. Kloķus negribēju atstāt viegli atrodamus ienaidniekam, lai gan apzinājos, ka tā sapieriem tādi droši vien sadabūnāmi, bet tomēr viņiem būs vairāk kavēkļa, nekā, kad atstāšu kloķus vienkārši paceļamus un liekamus lietā. Tos noslēpu vienas mājas drupās pirmā namu rindā.

Palicis atmiņā, ka aiz nedrošās uzbrauktuves uz tilta atradu arī virsniēku Stalbi. Bija brīnams, ka cilvēks, kas pildījis kādu uzdevumu vai vēl pildīja Baloža stābā, bija, tā teikt, pašas priekšējās kaujas rindās. Bet bija viņš visai nobijies un to vien teica: “Mēs esam aizmirsti, pamesti vienī savam liktenim.” Kritiskos brīžos ar vaimanāšanu noteikti saplacinā dūšu, un vien tas rada apjukumu pārējos un galā dod bēdīgu iznākumu. Tā bija vienīgā reize, kad šo vīru redzēju laukā.

Nokļūstot pirmajā Daugavas līdztekā ielā aiz lielajiem namiem, sastapu arī brāli Marku un dažus citus mūsu rotas vīrus. No Pārdaugavas atskanēja lielgabalu dunoņa. Viens lielgabala šāviņš ķēra māju turpat tuvumā. Tas sprāga, un no augšas gāzās lejā drupu kaudzes taisni tur, kur pie ieejas durvīm stāvēja Markus ar vairākiem skolniekiem. Sacēlās lieli putekļi, un bija iespaidis, ka viņi visi ir beigti zem drupām. Tomēr tā nebija. Viņi bija paspējuši atvilkties atpakaļ. Tikai vienam skolniekam nedaudz asiņoja vaigs.

No tirgus aizmugures ielām salasījāmies pie uzbrauktuves uz

vecā dzelzs tilta. Tur bijām droši aizsargāti no tiešas apšaudes taisnā līnijā, jo uzbrauktuve bija zemes uzbrūmums. Mūsu pulciņš tur nebija liels, tikai neliela daļa no tā skaita, kas dienu iepriekš izgājām no Latviešu biedrības. Pārējie bija izgaisuši. Kritis gan nebija neviens. Sēdējām uz uzbrauktuves nogāzes. Dažs bija pat atlaidies guļus un snauda. Cik bija pulkstenis, to nezinu. Izsalkuši bijām stipri. Beidzamo reizi bijām ēduši iepriekšējo dienu *Café de Paris*. No virsniēkiem mūsu vidū bija tikai mans brālis Markus.

Atstājuši tiltu, redzējām un dzirdējām arī vienu mūsu artilērijas šāviņu. Tas iedrāzās un sprāga tornītī, kas bija namam viņā pusē Daugavai, drusku pa labi no Libekas tilta gala. Tātad mēs nebijām nekādi pamestie. No kurienes nāca šāviņš, to nezinājām, bet gan kļuva skaidrs, ka mūsu aizmugurē rikoja mūsējie. Tas milzīgi stiprināja mūsu garu.

Izlūkošana

Omulīgā slaptstīšanās aiz uzbrauktuves man drīz beidzās ar to, ka Markus man lika iet gar Daugavu uz augšu un noskaidrot, kas tur notiek. Devos ceļā. Nebija nekas, kamēr atrados tiltu aizsardzībā. Tad tālāk bija neaizsargāts klajums līdz tiltiņam pār kanālu. Šī tiltiņa margas man bija drošs aizsargs. Pārskrēju klajumu, cik vien ātri jaudāju. Atpūtai nokritu pie tiltiņa mūra margām. No otras puses atskanēja šāviņi. Aiz kanāla tālums līdz sarkanajiem spīķeriem bija liels gabals bez jebkādas aizsardzības. Nebija viegli apņemties uzsākt

pārskrējieni līdz spīķeriem. Skrēju un kritu guļus, tad atkal centos ātri tikt kājās, skriet un gāzties guļus. Un tā daudzas reizes. Lodes sica ap mani. Cik tālu tās man gāja garām, to es vēl arī tagad nezinu. Biju laimīgs, ka, sveiks un ložu neskarts, tiku pirmā spīķera apsardzībā.

Izdarot pārskrējumus uz spīķeriem, tiku dzirdējis pāris šāvienu no turienes. Pirmais bija bailes, vai tikai tur jau nav ienaidnieks. Bet tur, vienā no spīķeriem, otrā stāvā, bija divi mūsu kareivji. Bija viņi pavisam novārguši, pelēkdzeltenīgi sejā. Stāstīja, ka vakar esot nokļūduši no savējiem. Kāda pulka bija viņi, to vairs neatceros. Man ir visai žēl, ka neizprašāju, kas šie cilvēki bija un kas viņus pamudināja palikt uguns līnijā. Nevaru nekā cita iedomāties, ka tā būs bijusi vēlēšanās darīt līdz beidzamajam visu, lai atkal latviešiem nebūtu jāklūst svešniekiem par kāju pameslu. Vai viņi arī domāja par to, kāda gan nozīme diviem cilvēkiem stāties pretī stingram karaspēkam: taču jau nekāda. Šai gadījumā, jādama, tam tomēr bija liela nozīme. Viņu raidītie nedaudzie šāviņi pret ienaidnieku lika tam domāt, ka Daugavas mala nav mūsu pamesta. Lielu šaudišanu jau viņi nevarēja izdarīt: nebija nemaz mums tik daudz patronu.

Iešana pa spīķeru rajonu tālāk man bija tīrā izprieca. Varēju iet droši. Nebiju šāviņu apdraudēts. Viss bija pilnīgi tukšs, neredzēja neviena cilvēka. Aiz spīķeriem, kur Dzirnava iela izbeidzas pie Daugavas, ja pareizi atceros, sastapu pirmo kārtīgo kareivju posteni. Tur bija arī viens virsniēks. Kareivji visi bija kārtīgi

ietērpti un apbruņoti. Arī atkal vairs neatceros, kāda pulka viņi bija. Spīķeros sastaptie vīri bija cita pulka. Uzzināju, ka patruļas vīru viss pulks vai tā kāda daļa aizsargā Daugavu līdz Kuzņecova fabrikai, tātad līdz pilsētas pašai malai. To dzirdot, man novēlās kā smags akmens no krūtīm, elpojās vieglāk un biju tieši laimīgs, ka neesam vienīgie, kas sargāja Rīgu.

Savu uzdevumu biju veicis. Varēju atgriezties ar jo priecīgu ziņu, ka aizstāvēšanās notiek. Bet nebija gan vairs gribasspēka, lai ietu atpakaļ pa to pašu ceļu, lai lodes atkal sīktu ap mani. Tam biju par nogurušu. Un nebija arī vairs nekādas vajadzības to darīt. Gāju virzienā uz Gogoļa ielu. Atkal nekur neredzēju neviena cilvēka. Kaut kur pret sīkumu tirgu jeb, kā to sauca tautas mutē, “utu tirgu” sastapu pirmo cilvēku. Cik atceros, tas bija pavisam privātais. Uz dēļu žoga mieta augšā viņš bija uzlicis lauka tālruņa aparātu. To viņš nupat te esot izdarījis, tagad viņam esot sakars ar stābu. Vai es negribot kaut ko ziņot. Netiku prasījis, ar kādu stābu, arī netiku uzzinājis, vai viņš ir no tās pašas daļas, kuřas posteni sastapu Daugavmalā. Mana galva bija pilna ar to, lai ātrāk nokļūtu pie savējiem ar prieku ziņu, ka mūsējie stāv stingri sardzē gar Daugavu, un mēs neesam nemaz pamesti savam liktenim.

Tālākā ceļā atpakaļ neredzēju atkal neviena cilvēka, ja neskaita viena privātā liķi Kārļa ielā, netālu no prefektūras uz Daugavas pusi.

(Turpinājums sekos)

Pa vecajām takām

Hanavas latviešu DP nometne 2016. gada maijā

ARVĪDS LIELKĀJS

Šā gada maijā, būdams Latvijā un kā bijušais Hanavas latviešu nometnes iemītnieks, pievienojos Austrālijas tautiešiem Leonam un Irēnai Zagorskiem, kuři pēc tēva Aleksandra Zagorska urnas apbedīšanas dzimtenē devās uz vietu, kur viņu tēvs, un arī mans kuřa un klasesbiedrs Aleksanders bija dzīvojis un gājis skolā.

Lidojām no Rīgas uz Frankfurti, tālāk tieši no lidlauka ar vilcienu devāmies uz Hanavu (apm. 30 km). Man par izbrīnu, no Frankfurtes lidlauka tikai aiz Ašafenburgas vilciens iznāk no pazemes. Brauciena ilgums līdz Hanavai 45 minūtes. Hanavā apmetāmies *Arcadia* viesnīcā *Kurt-Blaum-Platz*, kas ir faktiski pilsētas centrā. Viesnīca, kuřa 2008. gadā saucās *Mercur*, ir pārbūvēta. Ejot no viesnīcas bijušās nometnes virzienā, nonācām *Nurnberger* ielā, kuřas malā ir pieminekļi brāļiem Grimmim un aizmugurē redzams vecais pilsētas valdes nams. Tad *Freiheits Platz*

(jauns veidojums), cauri *Congress* parkam ar mazo strūklaku, kuřa aizvien darbojas, un tad esam *Eugene – Kaiser* ielā, kuřa mūs noved pie 2005. gadā pārbūvētā un paplašinātā tiltiņa pāri *Kinzing* upītei, un šeit esam sasnieguši *Lamboy* ielas sākumu un *Hanau-Nord* dzelzceļa pārbrauktuvi. Tagad vairs nav jāgaida, kad pacelsies dzelzceļa barjēra ceļā turpināšanai, jo iela ir pabūvēta zem dzelzceļa. Ielas turpinājumā gar abām malām ir turku veikalīni un ātro ēdnicu vietas. Statistikā atzīmēts, ka tagad Hanavā ir 20% turku. Šķērsojam *Fred-Engels* un *Karl Marx* ielas un tad ielas kreisajā pusē redzama kādreizējā lietuviešu nometne, kuřa ir daļēji nojaukta vai pārbūvēta par dzīvokļu mājām, tur redzami arī bērnu spēļu laukumi. Un mazliet tālāk nonākam pie *Chemnitzer* ielas. Man pazīstama apkārtnē, jo tur vēl stāv kādreizējā Centrālbiroja ēka ar nometnes klubīņu pagrabā. Pašlaik ēka iz-

skatās atstāta, bet 2008. gadā tur bija policijas iecirknis. No šo ielu krustojuma varu austrāliešiem parādīt pirmās latviešu nometnes ēkas. Tieši pretīm Centrālbirojam pretējā ielas pusē ir Nr. 5 un pa labi – Nr. 1 ēka. (Lietoju nometnes laika ēku apzīmējuma numurus.) Ieeja bijušajā nometnē bloķēta ar būvniecības žogu, bet paejam tam garām un pāri nometnes laukumam labi uzpostas stāv Nr. 4, lietuviešu skolas ēka, kā arī Nr. 8, latviešu skolas māja, tāpat nr. 3 ēka, kuřa nometnes laikā bija daļēji sagrauta. Ir svētdienas pēcpusdiena, laukumā nav strādnieku, izlienam cauri vienai ejai un esam uz šaurās *Ruhr* ielas, kas tagad ir paplašināta. Tā mūs noved pie bijušās cietuma ēkas, pie mūsu interešu tiešā apskates objekta. Pie cietuma ēkas pārbūves darbi rit pilnā gaitā, ēkai apkārt stalažas, mazie celles lodziņi tiek nomainīti, un ēku ir sākuši krāsot. Iekļūstam arī cietuma pagalmā. Varu parādīt austrālie-

šiem pagraba lodziņu, pa kuřu ieplūda gaisma, kad kopā ar tēvu tur dzīvojam. Mūsu nometnes apskate beidzas pie ēkām Nr. 2 un Nr. 7. Visas šīs pieminētās ēkas ir labi uzpostas no ārienes. Darbi vēl rit pie pieminētās cietuma ēkas un Nr. 6 mājas, kuřas iekšiene ir pilnīgi izplēsta, palikušas tikai sienas. Arī otrā dienā pilsētas informācijas biroja neuzzināju, vai tās ēkas ir domātas dzīvokļiem vai birojiem. Gribu piebilst, ka bijušā latviešu sētas pagalmā norit ceļa izbūve, kas mums traucēja tieši piekļūt pie ēkām. Pie reizes gribu pieminēt, ka nometnes laikā *Lamboy* ielas otrā pusē bija mežs, kas jau 1953. gadā nocirsts un apbūvēts ar dzīvokļu mājām, tagad arī tās ir pazudušas, un to vietā ir redzamas darbnīcu ēkas. Kādreiz sauktā Krievu sēta ir pilnīgi nojaukta un apbūvēta ar jaunām dzīvokļu ēkām. Kopsavilkumā: latviešu DP sēta pamatā stāv tāda, kādu to atstājām 1949. vai

1950. gadā. Pārdzīvojusi amerikāņu armijas okupāciju un atstāta novārtā no 2011. gada.

1952. un 1953. gadā kā amerikāņu kareivis biju stacionēts *Pioneere* kazarmās, kas atrodas *Ashaffenburg* ceļa malā, bet to vietu mums nebija iespējams apskatīt. Ar taksometru pabraucām tai garām, vieta ir iežogota ar sētu un aizaugusi, bet pa gabalu redzēju ēku, kur pavadīju savu dienesta laiku.

Vēl īss izbrauciens uz *Kesselstadt*. Apskatām *Schloss Philippsruhe* dārzu un tās apkārtni, bet kino ēkas tur vairs nav. *Philippsruhe* alejas malā vēl stāv luterāņu baznīca, kas kalpoja nometnes latviešiem svētku un iesvētību rīkošanai. Tur notika arī manas iesvētības 1946. gada 5. decembrī.

Hanavas apskate beigusies, un ir laiks doties uz staciju un atpakaļ uz Frankfurtes lidlauku, lai turpinātu mājupceļu.

ASTRĪDA JANSONE

Trimdas bērnbērni un mazbērni Latvijā

Manā trimdas bērnu pēcnācēju sarakstā vārdu sarodas arvien vairāk, man zināmo skaits ir jau sasniegjis 38, un es ceru, ka saraksts arvien vēl pagarināsies. Šoreiz stāsts par **Jāni Andersonu** no Zviedrijas, trimdas bērnu Aivara Andersona un Sarmītes Kerlas-Andersones dēlu. Tēvs Aivars Latviju atstāja 15 gadu vecumā, mammai Sarmītei bija tikai četri gadiņi.

Viņi nonāca Zviedrijā, Stokholmā, un tur latviešu sabiedrībā satikās, apprecējās un savā ģimenē izaudzināja divus bērnus. Viens no viņiem – Jānis Andersons tagad dzīvo Latvijā.

Jānis dzimis 1963. gada beigās un, kā pats smejas, dzimis kurpju kastītē, jo vectēvs kopā ar viņa mamma pirmo kurpju veikalu Stokholmā atvēruši 1964. gada martā. Pirmajam veikalam otrs sekoja jau 70. gadu sākumā, un, kad vectēvs aizgāja pensijā, uzņēmumu pārņēma Jāņa mamma.

Jānis ir izgājis gan latviešu svētdienas skolas, gan zviedru skolas, vienu gadu dienējis zviedru obligātajā karadienestā – virsnieku skolā un 17 gadu vecumā dabūjis pilota licenci. Kādu laiku bijis pats jaunākais pilots visā Zviedrijā. Tūlīt pēc skolām Jānis ir strādājis Zviedrijas Valsts ieņēmumu dienestā, bet nedaudz vēlāk mamma Sarmīte viņu iesaistīja ģimenes uzņēmumā, un tālāk Jānis pastāsta pats:

“Kad Latvija sāka kļūt neatkarīga – 1990. gadā, Sarmīte bija Latvijā izveidojusi kontaktus, un mēs sākām sūtīt apavus uz Latviju pārdošanai. 1992. gadā nodibinājām uzņēmumu “Euro-skor Latvija”. Tā gada martā atvērām pirmo veikalus Tērbatas ielā, pēc tam pakāpeniski atvērām veikalus pa visu Latviju. Tagad mums ir aptuveni 30 veikalus. Jāpiezīmē, ka sākumā mēs vēl nedzīvojām Latvijā, bet jau bijām izlēmuši, ka mūsu uzņēmumos būs trīs līmeņi – īpašnieki, menedžments un darbinieki. Mums vienmēr ir bijis izpilddirektors, bet es esmu tikai īpašnieks. (Te man uzņāk tāds mazs smieklīšs, kad Jānis Andersons pasaka, ka ir TIKAI īpašnieks. Un es, jau skaļi smejojoties, saku, ka tādā gadījumā viņam jāpārņem mūsu valsts Ieņēmumu dienests jeb VID, jo tiem pašlaik problēmu ir vairāk nekā diezgan. – A. J.)

Sākumā, lai pārskatītu veikalu darbību, Jānis lidojis uz Rīgu ļoti bieži, un tikai 2006. gadā pārcēlās uz šejieni ar visu ģimeni. Te jāpiezīmē, ka lidojis Jānis pats savā lidmašīnā, jo pilots ir vēl arvien, un ar savu lidmašīnu visur var nokļūt ātrāk. Par sava darba augļiem Jānis jau paspējis ar stipendijām Vitolu fondā izskolot daudzus studentus un ļoti aktīvi darbojas arī labdarības organizācijā Rotari klubi. Šajā organizācijā nākamajā gadā viņam jāuzņemas 20 klubu vadība Latvijā un 48 klubu Zviedrijas dienvidos. Tad viņš kļūs par “distrikta gubernatoru”. Tāds būs viņa tituls. Savus daudzus studentus un četrus savas mammas stipendiātus viņš

Jānis Andersons

pirms Ziemsvētkiem vienmēr aizved uz labu restorānu un katram nopērk pa dāvanai, jo stipendiāti ir centīgi jaunieši no mazturīgām ģimenēm, un ar dāvanām ne svētkos, ne dzimšanas dienās lutināti nav.

Kad Jānim jautāju, kā tas nāk, ka viņš Latvijā ir iesācis tik lielu palīdzības darbu, viņš atbild: “Teikšu tā vulgāri: *Nauda ir kā mēsli, kas vienā kaudzē nedod nekāda labuma, bet, kad tos izkaisa pār zemi, lielā platībā plānā kārtiņā un kad tiem uzlīst svaigs pavasara lietus, tad tie zemi padara ļoti auglīgu. Tikai tad tiem ir kāda vērtība. To pašu var teikt par labklājību – ja tā ir pārāk koncentrēta spožās mašīnās, dārgos kažokos, nenormāli dārgās mājās, jachtās vai milzīgi dārgās lidmašīnās, tad tas ir samērā neapetīlīgi, jo tie mēsli nav devuši nekāda labuma. Bet ja tiek izplatīti lielā platībā, tas ir ļoti, ļoti labi. Tad tas veicina izaugsmi.”*

1991. gadā Jāņa ģimenē piedzima meita Anna, kuŗa tagad ir jau izstudējusi, un 1995. gadā – dēls Jānis, juniors, kuŗš pašlaik studē Mančesterā. Anna pēc studijām Austrālijā vēl strādā tur, bet junioram šai vasarai Latvijā jau sarunāti divi darbi. Runājot par labdarību, Jānis stingri uzskata, ka savā labklājībā jādalās ar citiem. Vēl viņš paskaidro, ka vārds “Rotari” nozīmē “kalpot pašai ziedīgai”. Viņš šos vārdus uztver ļoti nopietni, un to viņš ar savu darbību Latvijā ir patiešām pierādījis.

Nākamajā dienā tiekos ar citu trimdas bērnbērnu, un viņu gribētos nosaukt par īstu pasaules pilsoni, jo viņš ir dzimis un līdz 10 gadu vecumam dzīvojis Austrālijā, savu laiku pavadījis Anglijā, savu laiku Amerikā un tagad uz palikšanu ir pārcēlies un vairākus gadus jau dzīvo Latvijā. Tas ir **Andris K. Bērziņš**. (Lai viņu nesajauktu ar kādu no daudziem citiem Andriem Bērziņiem Latvijā, tostarp ar bijušo prezidentu, viņš vienmēr lieto šo iniciāli K.)

Atstājot Latviju, Andra vecāki

bija ne tikai trimdas bērni, bet isti bērni, jo tēvs Guntis dzimis 1939. gadā, bet mamma Laima tikai 1942. gadā. Tādēļ Andri K. Bērziņu varētu pat saukt par trimdas *bēbišu* bērnu.

Par sevi viņš stāsta: “Manu vecāku ģimenes kaŗa beigās izbrauca uz Vāciju un pēc bēgļu nometnēs pavadītā laika izbrauca uz Austrāliju. Manas mammas tēvs Ēriks Biezaitis bija Latvijas armijas virsnieks, bet mammas mamma bija sko-

esmu dzimis 1971. gadā Sidnejā. (Andrim ir arī trīs brāļi, no kuŗiem vēl divi dzīvo Latvijā, bet par viņiem rakstīšu citreiz. – A.J.) Mans tēvs ir satelītkomunikāciju inženieris, un, kad man bija 10 gadu, mēs pārcēlamies uz Angliju, jo viņš dabūja darbu kādā starptautiskā organizācijā, kas nodarbojās ar satelītkomunikāciju jautājumiem. Tā man vidusskola bija jāpabeidz Anglijā, un 1993. gadā ieguva bakalaura gradu biznesa vadībā Londonas Universitātē. Tad nolēmu atbraukt uz Latviju pastrādāt. Toreiz strādāju firmā “Coopers & Lybrand”, to vadīja Nils Melngailis, viņš bija mans šefs. Nostrādāju trīs gadus privātizācijas jomā. Nākamos desmit gadus es pavadīju Amerikā, izskolojos Stenforda Universitātē, apprecējos ar Ingridu Kariņu. Mūsu ģimenē piedzima trīs pirmie bērni.

Nu jau vairāk nekā sešus gadus ģimene ir nodzīvojusi Latvijā, un jaunākā meitiņa ir dzimusi Latvijā. Ingrida, tāpat kā Andris, ir trimdas bērnu atvase. Sākumā ģimene dzīvoja Tērbatas ielā – dzīvoklī, kas piederēja Ingridas tēvam, tagad pašiem ir māja Kīpsalā, un Andris K. ir iesaistījies daudz un dažādos projektos, kam sakars ar inovācijām un jaunu uzņēmumu veidošanu. Vajag tikai uzklikšķināt GOOGLE, un atveras lapa pēc lapas ar informāciju par šo ap-

presē Latvijas veiksmes stāstus, kas vēsta par mūsu cilvēkiem, kuŗi rada fascinējošus rezultātus projektiem, kas ir svarīgi mūsu nacionālai attīstībai.”

Kas tieši pašlaik ir viņa darbs? Andris: “Tas ir grūti atbildams jautājums, jo tieši šobrīd mans darbs ir vesela virkne ar projektiem, darbiem vai atbildībām, ko esmu uzņēmies, bet tas nav “pilna laika” darbs. Esmu bijis konsultants atsevišķiem tehnoloģiju uzņēmumiem, palīdzot viņiem dažādos jautājumos. Kādu laiku strādāju ar vienu Somijas uzņēmumu, palīdzēju viņiem nodibināt attiecības ar partneriem Amerikā. Ir firmas, kurās esmu vai nu ieguldījis naudu, vai arī tādas, kas mani piesaistījušas par padomnieku, lai palīdzētu uzņēmumu attīstīt. *TechHub Rīga* ir mans hobijs, tā ir bezpeļņas organizācija – nodibinājums, kuŗa mērķis ir veicināt šo *start up* uzņēmumu attīstību. Agrāk es biju tās valdes priekšsēdis, tagad esmu valdes loceklis un diezgan daudz laika veltu šai organizācijai un palīdzu tai attīstīties. Šobrīd ir tāds posms, kad man ir daudz dažādu mazu darbiņu, kas Latvijas ekonomikai ir diezgan nozīmīgi. Praktiski tas notiek tā, – jauniem uzņēmumiem, kas mēģina attīstīt kādu inovāciju vai tehnoloģiju, es palīdzu ar padomiem, kā iegūt fināncējumu, kuŗa tirgū iet, kādu produktu

Andris K. Bērziņš

lotāja, beigusi Rēzeknes Skolotāju institūtu. Tēva puses vecvecāki bija Arvids un Lūcija Bērziņi. Šis vectēvs bija tautsaimnieks-ekonomists, bet Lūcija – angļu valodas skolotāja. Zinu, ka viņa ir sarakstījusi arī latviešu valodas gramatikas grāmatu, kā arī vēl vismaz divas grāmatas – “Zem Dienvidu krusta” un ... Mamma ģimene dzīvoja Adelaidē, tēva ģimene Sidnejā. Viņi bija tikušies kādā no Austrālijas latviešu lielajiem sarīkojumiem Sidnejā, tur iepazinušies un vēlāk apprecējās. Es

dāvināto un talantīgo trimdnieku mazbērnu. Ievēribas cieņīgs man liekas angļu valodā atrastais ieraksts, kas ziņo par Andra 15. aprīli saņemto apbalvojumu “Cilvēka izaugsmei,” ko piešķirusi Amerikas Tirdzniecības palāta. Tur teikts, ka tehnoloģiju *Start-up* Centra *TechHub Rīga* dibinātājam Andrim K. Bērziņam, pasniedzot šo apbalvojumu, Latvijas Valsts prezidents Raimonds Vējonis teicis šādus vārdus:

“Man ir ārkārtīgi liels prieks arvien biežāk redzēt pasaules

attīstīt, kā to nosaukt, kādu cenu politiku ieviest. Es mēģinu palīdzēt pieņemt pareizos lēmumus un arī palīdzēt ar kontaktiem, biznesa partneriem vai investoriem”.

Andris ir pārliecināts, ka Latvijā jauniem cilvēkiem ir labas iespējas, te ir gaiši cilvēki, kas grib strādāt, it sevišķi tehnoloģiju jomā. Ir iespējams izveidot uzņēmumu, kas pārdod savu produktu globālā tirgū tieši no Latvijas. Pēdējos desmit gados tehnoloģijas ir mainījušās tā, ka tas ir daudz vieglāk iespējams. Vajag tikai gribēt.

Atbalstīsim Sibīrijas bērnu

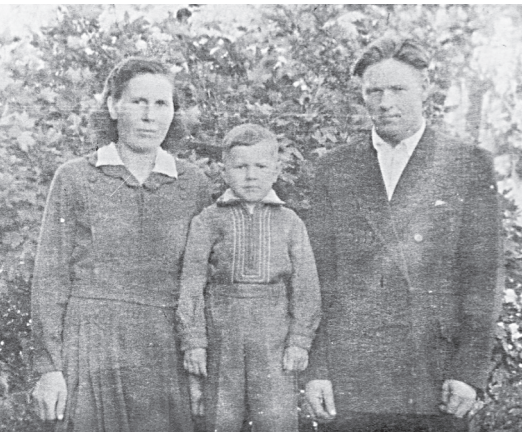
Jūlijs Reiniks ar sievu Annu Reiniku Latvijas pirmās brīvvalsts laikā saimniekoja Rundānu pagastā, Ludzas apriņķī 12 ha lielā saimniecībā, kopa lopus, nodarbojās ar bitēm. Ģimenē auga četri bērni. Vecaistēvs Jūlijs darbojās aizsargos un nebija ne vācu, ne Padomju armijā. Viņš kļuva par partizānu, dzīvoja Rundānu mežā, un vecmāte nesa viņam un citiem mežabrāļiem pārtiku.

1947. gadā PSRS paziņoja, ka tie, kas padosies brīvprātīgi, tiks rehabilitēti. Vecaistēvs negribēja karot un bēguļot, viņš noticēja solījumiem. Divas nedēļas viņš nodzīvoja mājās pie ģimenes un tad viņu apcietināja un notiesāja uz 25 gadiem darba nometnē Ziemeļos. Ģimene tika iekļauta valsts nodevēju sarakstā, un 1949. gada 25. martā no rīta atbrauca vīri, lika iejūgt pašu zirgu kamanās un braukt uz pagasta centru. Vecmāte nebija paspējusi izcept maizi, tāpēc vecāko meitu Valentīnu aizsūtīja pie kaimiņiem pēc tās. Ģimene domāja, ka viņiem pagasta centrā izteiks rājienu par pretvalstisku darbību un palaidīs mājās. Neviens neko neminēja par izsūtīšanu un Sibīriju. Vecmāte vēl pabaroja cūkas... Viņiem līdzī bija tikai ziemas drēbes un pusdienu tiesa. Vairākas ģimenes sapulcināja kopā pagasta centrā un ar vilcienu aizveda līdz Tuganskas rajonam. Tuganskā visus izsēdināja, un vietējie ar vērsiem Reiniku ģimeni aizveda uz Gorkovkas sādžu. Pirmajā vakarā četras ģimenes tika izmitinātas vienā mazā istabā. Nākamajā dienā ģimenes sadalīja pa mājām. Izsūtītie nedrīkstēja staigāt no ciema uz ciemu. Uz ceļa bija postenis, kas kontrolēja. Vietējie ļoti palīdzēja, pabaroja. Izsūtītajiem bija jāstrādā kolhozā. Valentīnai bija 16 gadu,

un arī viņai bija jāstrādā. Meiteni norīkoja darbā pie kombināta, vēlāk graudu kaltē. Tā kā viņa bija no Latgales un tur visi mācēja krievu valodu, Valentīna drīz vien kļuva par brigadieru, jo varēja pārtulkot izsūtītajiem pavēles. Viņa strādāja ar dokumentiem, brauca līdz nodot graudus. 1953. gadā pēc Staļina nāves izsūtītie varēja doties uz Turuntajevu, tur arī 1957. gadā Valentīna iepazinās ar savu nākamo vīru Jāzepu Stjadju, kuš kopā ar ģimeni bija izsūtīts no Ludzas apriņķa kaimiņu pagasta Mežmatvejiem. Jāzeps bija traktoristu vietējā MTS (Mašīnu un traktoru stacijā). Viņi sāka dzīvot kopā.

Ivans piedzima 1959. gada 1. janvārī Turuntajevā. Vietējā kolchoza kantorī puiku atteicās reģistrēt vārdā Jānis, un tā viņš atgriezās Latvijā kā Ivans Stjadja. Kad puikam apritēja divi gadiņi, ģimene atgriezās. Tikai 1991. gadā Ivanam bija iespējams saņemt pasi ar vārdu Jānis. Valentīnas vecāki pēc Staļina nāves arī atgriezās Latvijā, pārvācās uz dzīvi Dobeles rajonā pie Annas māsas ģimenes. Vecaistēvs nomira, kad Jānis mācījās 4. klasē. Viņš pats atceras, ka bijis ļoti noslēgts, nerunīgs. Vienmēr, kad nācis mājās, vispirms paskatījies pa istabas logu, vai iekšā nav sveši cilvēki. Lēģeri piedzīvotais, bailes, ka tas varētu atkārtoties, bija padarījušas viņu slimīgi piesardzīgu.

Šis stāsts ir līdzīgs ar tūkstošiem citu deportēto cilvēku stāstiem. Tomēr Jāni Stjadju pazīstu daudzus gadus, kopš viņš piepulcējās Sibīrijas bērniem ar domu pie-

vienoties mūsu ekspedīcijai uz Sibīriju un nokļūt savā dzimtajā sādžā Turuntajevā un apciemot mātes māsu Kemerovā.

Drīz vien, tūlīt jūlijā, mēs dodamies uz Tomskas apgabalu. Jānis bija iemaksājis avansu 250 eiro par braucienu, bet dažu mēnešu laikā kļuvis par arodinvalidu. (Viņš strādā ar koka atjaunošanas darbiem, un ķīmikālijas sabojājušas veselību.) Šobrīd ģimene dzīvo no Jāņa mātes pensijas. Esam saņēmuši Jāņa braucienam ziedojumu no represēto apvienības – 500 eiro, bet 300 eiro vēl pietrūkst. Varbūt kāds latvietis tālumā var un vēlas palīdzēt Ivanam-Jānim nokļūt savā dzimtajā sādžā.

Dzintra Geka
Ja esat nolēmuši ziedot, naudu, lūdzu, ieskaitiet:

Nodibinājums "Fonds Sibīrijas bērni", reģ. Nr. 40008057169.
Graudu iela 41A, Rīga, LV-1058
A/S SEB Banka, Konts:
LV47UNLA0002058469357
Tāl.: +(371) 26598498,
sibirijasberni@gmail.com

Amerikā čekus sūtīt – A.Jerumanim, 1600 El. Rito Ave, Glendale, CA 91208, USA,
Tāl.: 818-247-8390

ZIŅAS ĪSUMĀ

Latvijā ieradušies ASV 3. kājnieku divīzijas karavīri (200) no Džordžijas štata, lai piedalītos militārajās mācībās "Atlantic Resolve", liecina Aizsardzības ministrijas informācija. Viņi uzturēsies līdz septembra vidum. Pēc Krievijas veiktās Krimas aneksijas un agresijas Ukrainas austrumos ASV sāka „Atlantic Resolve”. Tā apliecinot ASV ieguldījumu NATO dalībvalstu kolektīvajā drošībā, veicinot mieru un stabilitāti Baltijas valstīs un Polijā.

Garkalnes dzelzceļa stacijā 29. jūnijā no Klaipēdas ieradās ešelons ar ASV militāro tehniku – tankiem "Abrams" (9), bruņumašīnām "Bradley" (5), militārām apvidus automašīnām HMMWV un kravas automašīnām, kā arī cita veida aprīkojumu, kas tika nogādāti NBS Ādažu bazē.

NBS Gaisa spēku aviācijas bazē Lielvārdē jūlija sākumā tiks izvietots no Šēnvaldes Vācijā atgādātais mobilais Gaisa kontroles un ziņošanas centrs, informē NATO spēku integrācijas vienība. Tādējādi tiks sniegts ieguldījums NATO spēku klātbūtnes stiprināšanā austrumos.

Cēsis notika Cēsu kauju (1919. g. 6. – 23. jūnijs) atcere. Tās bija vienas no izšķirošajām Latvijas un Igaunijas brīvības cīņām, kad tika padzīts landesvērs. Piedalījās NBS karavīri, jaunsargi, sabiedrības pārstāvji, un uzrunu teica novada domes priekšsēdis Jānis Rozenbergs. Pie NBS Instruktoru skolas tika atklāta informatīvā plāksne, nolikti ziedi par godu kritušajiem karavīriem Lejas kapos un pie Cēsu pulka skolnieku rotas pieminekļa. Uzņēmēja Renāra Sproģa vadībā jau otro reizi notika Cēsu kauju rekonstrukcija.

Rēzeknes Zaļajā sinagogā apskatāmas divas jaunas izstādes. Ungāru foto reportieres Bernadetas Alpernas "Akmeņu otrā dzīve" veidota ar Ungārijas vēstniecības atbalstu. Tur redzamas Polijas, Ungārijas, Čehijas, Slovākijas un citu valstu sinagogas, kuras tagad veic citas funkcijas. Savukārt izstādē "Koka pārvērtības" L. Rancānes Makašānu amatu vidusskolas audzēkņi radījuši lietišķos koka izstrādājumus un skatāmas arī koka tēlnieka A. Rancāna figurālās skulptūras.

Ķekavas novada Baložos cels piebūvi bērnu dārzam "Avotiņš", lai gada beigās nodrošinātu papildu vietas gandrīz 100 bērniem. Moduļu tipa ēkas piebūvē, kur tiks ieguldīti 772 000 eiro, varēs izvietot četras bērnu grupiņas.

Agrofirmas "Tērvete" alus darītavai – 45 gadi. Līdztekus graudkopībai un lopkopībai nolēma veidot palīgozari 1971. gadā, uzceļot alus brūvēšanas cehu. Līdz šodienai tiek izmantotas pašu audzētās izejvielas. Tērvetes alum kā vienīgajam valstī piešķirta preču zīme "Kvalitatīvs produkts. Latvija"/"Zaļā karotīte". Jebkuram interesentam ir iespēja doties ekskursijā uz Tērvetes alus darītavu.

Latvijā tiek dibināti Lauku eksporta klubi. Lai atbalstītu reģionu uzņēmēju savas produkcijas eksportā, "Latvijas Lauku forums" (LLF) un Lauku Konsultāciju centrs ar SIA "ITSM Delivery" pasniedzēja Deivida Berija (*David Barry*) iniciatīvu uzsākuši sniegt atbalstu Lauku eksporta klubu izveidē Ozolniekos, Kocēnos Saldū, Rēzeknē, Aknīstē un vēl pāris citās vietās. Šādu klubu izveide pārņemta no Lielbritānijas Kambrijas grāfistes pieredzes, kušu atbalsta Latvijas Investīciju attīstības aģentūra (LIAA), Lauku atbalsta dienests, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Pārtikas veterinārais dienests.

VAS "Latvijas Valsts ceļi" 28. jūnijā uzsāka būvdarbus uz autoceļa Cēsis-Vecpiebalga-Madona, pilnībā pārbūvējot posmu no Brežģu kalna līdz Vecpiebalgai (11 km). Tiks ieguldīti 8 844 562 eiro ar Eiropas Reģionālā attīstības fonda (ERAF) līdzfinansējumu. Tiks atjaunotas arī sabiedriskā transporta pieturvietas, bet Vecpiebalgā tiks izbūvēti jauni velosceļi un ierīkotas vairākas gājēju pārejas.

AS "Balticovo" un SIA "Forever" iekļauti Londonas fondu biržas gadagrāmatā par 1 000 uzņēmumiem, kas iedvesmo Eiropu. Tajā apkopota informācija par veiksmīgākiem mazā un vidējā lieluma (apgrozījums 20 – 300 milj. eiro) Eiropas uzņēmumiem. No Baltijas valstīm ar pārtikas ražošanu saistītiem uzņēmumiem iekļauts arī Lietuvas zivju pārstrādes koncerns *Viciunai group*. Londonas fondu biržas vadītājs Havers Rolets svinīgā gadagrāmatas atvēršanā Briselē atzinis, ka pirmo reizi Eiropā tā identificē aizraujošākos un dinamiskākos mazā un vidējā lieluma uzņēmumus, kas ir Eiropas ekonomikas virzītājspēks.

Rojā 9. jūlijā notiks Zvejnieku svētki, kušus rīko kopš 1950. gada. Rojas mūzejā atklās istabu par iekonservēto zvejniecības vēsturi bijušajās kopsaimniecībās. Būs arī jūras valdnieka Neptūna sagaidīšana un jautrās zvejniekspēles – laivas vilkšana, enkura celšana, cīņas ar plekstēm, zvejnieka zābaka mešana, nāras nešana, kā arī koncerti un Vislatvijas zvejnieku saiets Zvejnieku sētā.

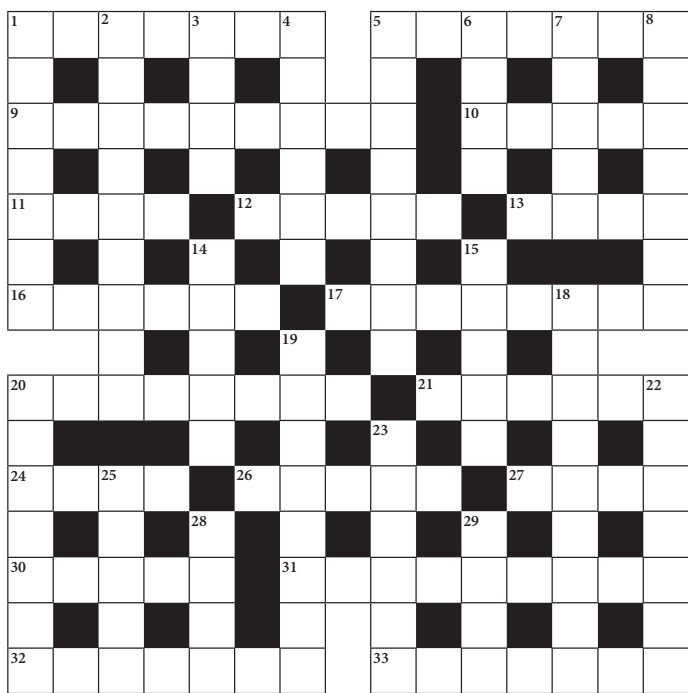
Liepājā, Ventspilī, Kolkā, Salacgrīvā, Engurē 9. jūlijā norisināsies Jūras svētki ar vērienīgu programmu visas dienas garumā. Ieradīsies jūras valdnieks Neptūns ar nāriņām. Būs sporta aktivitātes un izklaide ģimenēm ar bērniem, koncerti ar Latvijā pazīstamu dziedātāju un mūziķu piedalīšanos, kā arī svētku balle.

Krustpils novadā no 8. līdz 10. jūlijam risināsies 30. Baltijas jūras reģiona valstu orientēšanās sacensības "Kāpa". Dalībai piešķīlušies vairāk nekā 1500 sportistu no Vācijas, Lielbritānijas, Francijas, Zviedrijas, Somijas, Igaunijas, Lietuvas, Turcijas un citām valstīm. Par uzvarām kopvērtējumā cīnīsies 60 dažādās vecuma un meistarības grupās.

Īsziņas sagatavojuši **Valija Berkina**

Sastādījusi DAIGA KALNS (ASV)

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 1. Lāsumains. 5. Veidot, taisīt. 9. Pilsēta Brazīlijā. 10. Fizikālas mijiedarbības veids, kas notur atomus molekulā. 11. Mūzikas pieraksta zīme. 12. Atļaut skriet, sūtīt. 13. 100 santīmu. 16. Gaŗš, spalgs skaņas signāls. 17. Mikroorganisms. 20. Izglābt. 21. Nekustīgs, sastindzis. 24. Balts

mācītāja amattērps. 26. Nenovēlīgs, knauzerīgs. 27. Alkatīgs, kāriģis. 30. Latviešu metallmākslinieks (1908-1990). 31. Barža, preču pārvadāšanas laiva. 32. Graudzāļu dzimtas augs. 33. Laba, augstvērtīga.

Stateniski. 1. Šacha figūra. 2. Mechanisms dzinēju iedarbinā-

šanai. 3. Svinīga rakstura dzejoļi. 4. Trokšņi. 5. Drupināt. 6. Astrast, dot patvērumu. 7. Lētticīga, aprobežota. 8. Dziņa, ievirze. 14. Ķilis, priekšgals. 15. Katoļu vīriešu klostera priekšnieks. 18. Valsts Afrikā. 19. Apdzīvota vieta Alūksnes novadā. 20. Pamatdzīvotājs kādā Baltijas valstī. 22. Valdemārpils agrākais nosaukums. 23. Apsvilt, apgruzdēt. 25. Sievietes tēls Raiņa lugā "Pūt, vējiņi!". 28. Personas apliecinājuma dokuments. 29. Augstākie kalni Eiropā.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 24) atrisinājums

Līmeniski. 7. Paskvila. 8. Poligons. 10. Klons. 11. Velsa. 12. Prospekti. 16. Pirita. 19. Tūrumi. 20. Kasijas. 21. Parki. 22. Liesa. 23. Gots. 24. Urga. 25. Paļāt. 27. Indra. 29. Kaimans. 31. Etīdes. 32. Valsis. 36. Trafarets. 40. Aktis. 41. Urāns. 42. Skanstis. 43. Garciems.

Stateniski. 1. Esene. 2. Vikārs. 3. Zauris. 4. Opole. 5. Flauta. 6. Toles. 7. Polemika. 9. Sistēmas. 13. Pāži. 14. Steigties. 15. Miklainas. 17. Laiskas. 18. Saturns. 26. Aptiekas. 28. Reibonis. 30. Mesa. 33. Trakts. 34. Atvars. 35. Sijas. 37. Farss. 38. Rings. 39. Irbes.

Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums Londonā

Kā ik gadu, Baltiešu padome Londonā aicināja uz piemiņas dievkalpojumu 1941. gada 14. jūnija Sibīrijas deportācijas upuru atcerē. Dievkalpojumā līdzās latviešu, lietuviešu un igauņu mācītājiem piedalījās visu trīs valstu vēstnieki un apvienotais baltiešu koris.

Dievkalpojumam sākoties, tika svinīgi ienesti visu trīs valstu karogi, bet katrs valsts vēstnieks aizdedza sveci savu deportēto tautiešu piemiņai. Īpašais viesis – mācītājs Martins Būts (*Booth*) sprediķi aicināja nekad neaizmirst šīs traģiskās pārestības upurus un norādīja, ka arī Bībelē

ir aprakstīts par izsūtījuma cietējiem un to, ka viņu ticība un garīgais spēks traģiskajos apstākļos bija lielāks par viņu pārdarītājiem. Apvienotais baltiešu koris nodziedāja pa vienai dziesmai lietuviski, latviski un igauņiski. Latviski dziedātā bija Imanta Kalniņa komponētā "Lūgšana" ar savulaik uz Sibīriju izsūtītā dzejnieka Knuta Skujenieka vārdiem.

Baznīcā bija izstādīta arī Saimoņa Puriņa īpaši sagatavotā izstāde "Noziegumi pret cilvēci", kas ietvēra deviņus individuālus 14. jūnija deportācijas upuru stāstus – trīs no katras Baltijas valsts.

Londonā izrāda filmu Ģenerālplāns

27. jūnijā Londonā Latvijas vēstniecība kopā ar domnīcu *Legatum Institute* rīkoja filmas *Ģenerālplāns* pirmizrādi Lielbritānijā. Pēc izrādes filmas scenārija autore Sanita Jemberga un pētniece Inga Sprinģe piedalījās diskusijā par Krievijas propagandas ietekmi Latvijā un pasaulē. Diskusiju vadīja institūta vecākais pētnieks, pazīstamais rakstnieks un Austrumeiropas

eksperts Pīters Pomerancevs (*Peter Pomerantsev*).

Pirmizrādē piedalījās aptuveni 40 dalībnieku no pētnieku, diplomātu, žurnālistu un uzņēmēju aprindām. Diskusijā izskanēja atziņa, ka Krievijas propaganda jūtama ne tikai Baltijā, bet arī citās Eiropas valstīs. Filmas veidotājas uzsvēra kvalitatīvas pētnieciskās žurnālistikas nepieciešamību.

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

Vēlaties uzzināt
par tautiešiem Lielbritānijā?
www.latviesiem.co.uk

PAKALPOJUMI

Ūdens urbumi. Tālr.: 26526049

PĒRK

Pērk mežus, cirsmas. Tālr.: +371 29235165

Galerija "Livonija"

PĒRK

Ludolfa Liberta darbus.

info@livonija.lv, +371 22999000

Esi mūsdienīgs!

www.307.lv

Sludinājumus laikrakstā
BRĪVĀ LATVIJA
iesniedz ērti
no sava datora

307LV

Brīvās Latvijas pastu administrācijai Lielbritānijā
turpmāk sūtīt uz šādu adresi:

Brīvā Latvija
Sarmīte Janovskis (admin.)
Lilac Cottage, 18 Lauds Road
Crick, Northants. NN6 7TJ

Lauku īpašums Latvijā: 2,5 ha zemes, ieskaitot egļu mežu un Brenkūža ezera krastmalu. Uz zemes divstāvu dzīvojamā māja ar velvētu pagrabu un atsevišķu garāžu, apmēram 140 m² iekštelpas ar labierīcībām, labu virtuvi un augstāva balkoniem ar gleznainiem skatiem. Viss labā dzīvošanas kārtībā. Ideāla vieta ērtai atpūtai vai tālākai attīstībai. Gaidīsim piedāvājumus – ap 80 000 EUR.

Sazināties ar Ilzi Grāvelsiņu,

Tālr.: +371 26191197, e-pasts: ilze.gravelsina@ober-hous.lv

SĒRAS

Mūžībā aizgājusi lielu darbu darītāja
Vanadze, māksliniece

ALMA RICHARDSONE,
dzim. Brauns

Dzimusi 1923. gada 23. martā Liepājā,
mirusi 2016. gada 29. jūnijā Alvestonā, Dārbijā

*Kad vakaram Tavam neaust vairs rīts,
Tad mūžības gājiens Tev iezvanīts,
Tad dvēsele brīva Tev mūžībā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.*

Viņu piemiņā paturēs
DVF Londonas Vanadzēs un Vanagi

Mūžībā aizgājis mūsu nodaļas biedrs

GUNĀRS PRIEDNIEKS

* 02.04.1925. Beļavas pagastā † 21.04.2016. Somersetā

Viņu mīļā piemiņā paturēs
DVF Swansea's nodaļa

Mūžībā aizgājis mūsu tētiņš, draugs un
Daugavas Vanagu biedrs

ROBERTS STALMEISTERS

Dzimis 1926. gada 30. maijā Madonā, Latvijā,
miris 2016. gada 1. jūlijā Mansfieldā

*Kur gan reiz būsīm mēs –
Pelēka mākoņa stiebrā,
Zemē, kas grimusi miegā,
Dieva šūpota diegā?*

Mīļā piemiņā paturēs
Meitas Janet un Dzintra ar ģimenēm
Tuvi un mīļi draugi Mansfieldā un Latvijā

Bēres 18. jūlijā plkst. 12.30 Mansfieldas Krematorijā

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

Atkārtotot vienu un to pašu
● reklāmu 2 reizes, paredzēta
atlaide 10 % apmērā no
parastās cenas.

Atkārtotot vienu un to pašu
● reklāmu 3 reizes, – 15 % no
parastās cenas.

Atkārtotot vienu un to pašu
● reklāmu 4 reizes un vairāk,
– 20 % no parastās cenas.

PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM:

● 0,60 eiro par 1 cm²

ierāmējumā.

SĒRU SLUDINĀJUMS:

● NB! 60 eiro

Pasta adrese:

Ģertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Līgita Kovtuna

Brīvā Latvija redakcija – Ģertrūdes iela 27,

Rīga, LV-1011 (Darba laiks P.O: 9-17, Pk: 9-13)

Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,

Tālrunis: +371 67326784.

e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)

Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants.

NN6 7TJ. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441.

Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;

pieņem Rietumu abonementus, izņemot Vācijas

un Zviedrijas.

Pārstāvēniecība Anglijā: Terēze Bogdanova, tālr.:

07788790952, e-pasts: terezebogdanova@inbox.lv

Abonementa maksa:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 67 jeb 80 eiro; 12

mēnešiem GBP 128 jeb 149 eiro. Samaksu ar čeku,

PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta

administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā

Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada

abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši SEK 800; 12 mēneši SEK 1500.

NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKS-

FÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wall-

ingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgīro 11

47 46 – 1). Paziņojumus, sludinājumus, reklāmu

sūtīt uz Rīgas redakciju. Abonentu administrā-

torē +371 26134315, red. +371 67326761, e-pasts:

redakcija@brivalatvija.lv

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 149 eiro;

6 mēn. – 80 eiro; BL konts Lettische Gemein-

schaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Post-

bank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts IBAN:

DE94200100200271751204, BIC: PBNKDEFF.

Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra,

Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004

2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija

Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deuts-

chland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden,

tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 80 eiro;

12 mēnešiem 149 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku

uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem

USD 110,-; 12 mēnešiem USD 205,-.

Latvija: 6 mēnešiem 28 eiro, 12 mēnešiem

49 eiro.

Digitālā avīze – 49 eiro 12 mēnešiem

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi

maksā GBP 3.50 (EUR 6) par 10 mm augstu

vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. Sēru slu-

dinājumi (10,6 cm x 7 cm) GBP 45. Zviedrijā – SEK

600.

Komerātie sludinājumi £7 (EUR 12) par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parak-

stītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī

redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem

nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publi-

kācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,

Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011, Latvia

Iespiests: SIA EVEKO, Rīgā

SPORTS SPORTS SPORTS

BASKETBOLISTI
PAR CEĻAZĪMI UZ
RIODEŽANEIRO

Belgradā un Turīnā sākušies divi no trijiem Rio kvalifikācijas turnīriem basketbolā. Latvijas vīriešu basketbola valstsvienībai pirmajā kārtā jāspēlē ar Japānas un Čehijas vienību. Otrā apakšgrupā ir Serbija, Puertoriko un Angola. Katras grupas divas labākās vienības kvalificēsies pusfinālam. Ceļazīmi uz Rio iegūs tikai šā turnīra uzvarētāja komanda.

Radusies iespēja pēc 80 gadu pārtraukuma aizbraukt uz Olimpiskajām spēlēm. Latvijas valstsvienība 1936. gadā piedalījās pirmajā Olimpiskajā basketbola turnīrā Berlīnē. Sarkanbaltsarkanajiem bija jābrauc arī uz nākamajām Olimpiādas spēlēm Helsinkos, taču šo iespēju izjauca Otrās pasaules karš. Līdz nākamajai iespējai nācās gaidīt vairāk nekā pusgadsimtu. 1991. gada 21. augustā Latvija atguva neatkarību un jau pēc 10 mēnešiem basketbolisti cīnījās Barcelonas spēļu atlasē turnīrā.

PIRMAIS SOLIS UZ RIO PLATS

Pirmā spēle Latvijas basketbolistiem bija ar Japānas vienību. Mūsu basketbolisti uzvarēja pārliecinoši – 88:48. Uzvarētājiem rezultātīvākais ar 20 punktiem bija Dairis Bertāns, kapteinis Jānis Blūms nodrošināja 17 punktus, bet deviņi punkti bija Kaspāra Bērziņa rēķinā. Punktus Latvijai guva 11 no 12 spēlejušajiem basketbolistiem.

Ja Latvijas izlase pēc spēlēm pret Japānu un Čehiju trīs ko-

Latvijas – Japānas spēles moments

mandu grupā iegūs vismaz otro vietu, nākamā spēle būs pusfinālā pret kādu komandu no grupas, kur startē favorite Serbija, Angola un Puertoriko. Pusfinālu uzvarētāji finālā noskaidros vienīgo komandu, kas varēs doties uz Rio-dežaneiro Olimpiskajām spēlēm.

LATVIJAS OLIMPIEŠI

Gunta Latiševa-Čudare

Riodežaneiro Olimpiskās spēles sāksies pēc mēneša, un pagaidām zināmi aptuveni vairāk nekā 30 Latvijas delegācijas sportistu. Skaitļa lielāko daļu veido vieglatlēti, viņu vidū arī olimpisko spēļu debitante, skrējēja Gunta Latiševa-Čudare. Rēķiniet atzist, ka jūt gan dzimtas Latgales, gan visas Latvijas atbalstu pirms gaidāmajām spēlēm. Sportisko formu Latiševa-Čudare kāpina plānveidīgi, bet pēc spēlēm viņai būs jāizšķiras – turpināt sportot visaugstākajā līmenī vai tomēr domāt par ģimeni. Pašlaik vieglatlēte sporto kā studente, bet apzinās, ka pienāks brīdis, kad ar savu darbu būs jānodrošina ģimene.

Latiševa-Čudare startē 400 metru disciplīnā, un viņa saka, ka tā jāskrien, kad ķermenis ir gatavs. Kad sasniegts salīdzinoši labs līmenis, uz brīnumiem rezultātos apla skrējienā vairs nevar cerēt. Citādi ir jauniešu vecumā, kad ķermenis vēl nav nobriedis. Līdz pasaules klases līmenim smagi jāstrādā, lai vismaz Eiropā varētu sasniegt labus rezultātus. Viņa nespēj iedomāties, ka varētu ne vien smagi trenēties, bet arī lietot sportā aizliegtas vielas, tādējādi *sasmērējot* lielas lietas. Taču sportiste rūpīgi seko uzturam, kas pareizi jāsa-

lansē ar treniņiem un atpūtu, lai sasniegtu labus rezultātus.

2015. gada jūlijā Eiropas U-23 meistarsacīkstēs Tallinā sasniegta jaunu personisko rekordu 400 m distancē (52,60). Tai pašā mēnesī Somijas pilsētā Joensū uzlaboja personisko rekordu līdz 52,29. Tā pašā gada augustā Pekinā pasaules meistarsacīkstēs Gunta Latiševa-Čudare ar jaunu personisko rekordu (52,17) izcīnīja 30. vietu.

AUGSTA PIEKTĀ VIETA
U-23 PASAULES
MEISTARSACĪKSTĒS
MTB KROSĀ

Latvijas kalnu riteņbraucējs **Arnis Pētersons** izcīnīja augsto piekto vietu MTB krosā (XCO) pasaules meistarsacīkstēs U-23 vecuma grupā. Tas ir labākais rezultāts Latvijas kalnu riteņbraukšanas vēsturē.

Pētersons 23,3 km distanci veica stundā un 20 minūtēs, divas minūtes un trīs sekundes zaudējot pasaules čempionam Semjuelam Geizam no Jaunzēlandes. Arni no goda pjedestala šķīra 59 sekundes. **Mārtiņš Blūms** izcīnīja 13. vietu, čempionam zaudējot četras minūtes un 41 sekundi. **Pēteris Janēvics** uzvarētājam zaudēja astoņas minūtes un 14 sekundes, ierindojoties 40. pozīcijā. Sacensībās ieskaitītu rezultātu saņēma 97 no 103 startējušajiem sportistiem. Junioru konkurencē **Kristofers Binde-manis** ieguva 78. vietu.

PLŪDMALES VOLEJBOLS

Latvijas labākais plūdmales volejbola pāris **Aleksandrs Samoilovs/Jānis Šmēdiņš** Pasaules kausa izcīņās *Major* posmā Chorvatijā sākumā guva piecas uzvaras piecās cīņās. Pusfinālā

viņiem bija jāspēlē pret pasaules čempioniem braziliešiem Alisonu Čeruti/Brunu Šmitu. Titulētie pretinieki bija spēcīgāki ar 2:1 (18:21, 21:17, 15:11). Interesanti, ka iepriekš Polijas pilsētā Olštīnā Pasaules kausa *Grand Slam* serijas posma finālā mūsējie uzvarēja braziliešu duetu. Sīvā cīņā par bronzas medaļu Chorvatijā Samoilovs/Šmēdiņš zaudēja kanadiešiem – 21:19, 28:30 (!), 18:20.

IEMŪŽINĀTS
MĀRA ŠTROMBERGA
BMX VELOSIPĒDS

Valmierā pie Vidzemes Olimpiskā centra 3. jūlijā atklāta valmierieša, Olimpisko spēļu uzvarētāja Māra Štromberga bronzā atliets velosipēds par apliecinājumu tam, ka šī pilsēta ir šūpulis, kur attīstījies Latvijas BMX sporta veids.

Māris Štrombergs savā bronzas zirgā

Sarīkojuma ceremonijā Latvijas Olimpiskās komitejas prezidents Aldons Vrubļevskis sacīja: “Šodien tiek dziedāta slavas dziesma divritenim, ar ko ir izcīnīts olimpiskais zelts. Man ir bijis tas gods redzēt, kā attīstās Latvijas BMX sporta veids kopš tā pirmsākumiem. Visus šos gadus esmu jutis līdzīgu jaunajiem braucējiem, kuŗi nu ir izauguši par profesionāliem sportistiem. Novēlu, lai šī vieta, kur uzstādīts vides objekts, iegūtu īpašu nozīmi jaunajiem BMX braucējiem ne tikai Valmierā, bet visā Latvijā. Lai tā būtu vieta, kur smelties spēku un enerģiju!” Ceļa vārdus Valmieras BMX sportistu startam Riodežaneiro Olimpiādā teica Valmieras pilsētas pašvaldības domes priekšsēdis Jānis Baiks. Savukārt gandarījumu par BMX sporta veidā gūtajiem sasniegumiem puda Štromberga treneris, Eiropas un pasaules vicečempions BMX sportā Ivo Lakučs, kā arī pats Štrombergs.

MĀRTIŅŠ KRŪZE
SASNIEDZ REKORDUS

Kad Mārtiņš Krūze beidzis sacensības, no viņa pleciem noņem milzīgo svaru

ASV, Teksasā, pasaules meistarsacīkstēs klasiskajā spēka trīscīņā piedalījās divi Latvijas pārstāvi – supersmagajā svara kategorijā (120 + kg) valmierietis

Mārtiņš Krūze un svara katēgorijā līdz 120 kg – aizputietis **Māris Juzups**. Viņš spēka trīscīņā laboja Eiropas un arī Latvijas rekordu, kopvērtējumā izcīnot ceturto vietu. Krūze kļuva par pirmo eiropieti, kas pietupienos sasniegza 400 kg rezultātu. Mazo bronzas medaļu spiešanā ieguva pašvaldības policists no Aizputes Māris Juzups.

SUHAREVAM –
CETURTĀ VIETA

Pasaules junioru meistarsacīkstēs svarcelšanā Tbilisi Latvijas pārstāvim Ritvaram Suharevam (svara katēgorijā līdz 77 kg) līdz bronzas medaļai pietrūka viena kilograma. Raušanas disciplīnā Ritvars bija sekmīgs pirmajos divos piegājienos (146 un 150 kg), taču cieta neveiksmi ar 153 kilogramiem. Grūšanā viņš sasniedza – 180, summā – 330 kg. Bronzas medaļu saņēma kolumbietis Rodaljegass – 331 kg.

Ritvars Suharevs

RIO KANDIDĀTI
PELDĒŠANĀ

Latvijas meistarsacīkstēs peldēšanā noskaidrojās Rio Olimpisko spēļu kandidāti. Kvalifikācijas B normai atbilstošus rezultātus sasnieguši astoņi sportisti – Kristīna Šteina, Aļona Ribakova, Gabriela Ņikitina, Uvis Kalniņš, Nikolajs Maskaļenko, Artūrs Pesockis, Daniils Bobrovs un Ģirts Feldbergs. Uz Rio varēs braukt divi peldētāji.

DAŽOS VĀRDOS

- Latvijas U-17 meiteņu basketbola pasaules meistarsacīkstēs Utebo pēdējā spēlē zaudēja Japānai ar rezultātu 67:72, izcīnot desmito vietu.

- Latvijas tenisiste **Jeļena Ostapenko** duetā ar amerikānieti Kristīnu Makheilu uzvarēja Vimbldonas atklāto meistarsacīkšu dubultspēļu turnīra otrajā kārtā un sasniedza astotdaļfinālu, kur viņam pretim stājas šī brīža pasaules labākās dubultspēļu speciālistes.

- Sākoties UEFA Eiropas līgas sezonai, kvalifikācijas pirmās kārtas spēlē FK **Ventspils** mājās uzvarēja Fēru salu klubu **Vikingsur Gota** – 2:0. Abus vārtus **Ventspils** labā guva Ģirts Karlsons. Jūrmalas **Spartaks** izbraukumā ar 1:2 zaudēja Minskas **Dinamo** vienībai.

- Somijā Eiropas meistarsacīkstēs džudo kadeti pirmo vietu svara katēgorijā līdz 66 kilogramiem izcīnīja Latvijas 15 gadus vecais cīkstonis **Artjoms Galaktionovs**.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

Latvijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks **Andris Teikmanis** aicina uz tikšanos ar Latvijas Valsts prezidentu **Raimonu Vējoni** otrdien, 19. jūlijā, Daugavas Vanagu fonda Londonas namā, 72 *Queensborough Terrace, London W2 3SH*. Ierašanās no plkst. 18.30, sākums plkst. 19.

Pieteikšanās: www.eventbrite.co.uk

Rakstot uz e-pastu: embassy.uk@mfa.gov.lv vai zvanot pa tālr. +44 (0) 20 731 200 41

Iepriekšēja pieteikšanās obligāta! Vietu skaits ierobežots! Ierodoties būs jāuzrāda personu apliecināošs dokuments ar fotogrāfiju.

DIEVKALPOJUMI
VIDUSANGLIJAS DRAUDZE

DZE, māc. V. Vāvere
“Straumēnos”, Zaļajā zālē, *Catthorpe Manor, Lilbourne Road, Catthorpe, Lutterworth, LE17 6DF*, svētdien, 17. jūlijā, plkst.10 dievkalpojums.

AUSTRUMANGLIJAS
DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Piterboro, St.Mark's Church Centre, Peterborough, PE1 2SN, sestdien, 9. jūlijā, plkst.16 dievkalpojums.

ZIEMEĻANGLIJAS DRAUDZE, teoloģijas studente Daira Vāvere

Bradfordā, *Nab Wood* kapsētā, svētdien, 17. jūlijā, plkst.14 kapusvētku dievkalpojums.

APVIENOTĀJĀ LONDO-

NAS LATVIEŠU EV. LUT. UN
MIERA DRAUDZĒ

Londonā, Zviedru baznīcā, svētdien, 10. jūlijā, plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdien, 24. jūlijā, plkst. 14 dievkalpojums. Svētdien, 28. augustā, plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu.

VĀCIJA
DIEVKALPOJUMI

Ludvigshāfenā, Svētā Ludviķa baznīcā, *Sankt Ludwig, Bismarck un Wredestrasse* krustojumā, svētdien, 17. jūlijā, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums. Kalpos draudzes mācītājs Rinalds Gulbis. Pēc dievkalpojuma azaidis ar groziņiem draudzes telpās.